No. 44 — 45. ANUL V. 4—11 August 1902

Albina

Revistă Enciclopedică Populară

Apare în fie-care Duminică

Abonamentul în țară pe an Lei 5 | Abonamentul în străin. pe an Lei 8
» » » 6 luni » 3 | Un numĕr. . . . . 15 bani
Pentru anunciuri 1 leŭ linia. Mica publicitate 5 bani cuvîntul
Manuscriptele nepublicate se ard.

Redacția și Administrația Str. Mântulésa No. 9, Bucurescĭ.

Eforia Spitalelor Civile din Bucurescĭ.

PUBLICAŢIUNI

In ḑiua de 13 August 1902, ora 10 a. m., se va ţine la Eforie licitaţie publică cu oferte sigilate pentru darea în întreprindere a construiriĭ unuĭ pătul şi a uneĭ magaziĭ de bucate la moşia Căzănescĭ-Gărdescĭ, precum şi construirea unuĭ pătul şi a uneĭ magaziĭ de bucate la moşia Periĭ Râioşĭ ambele din jud. Teleorman.

Condiţiunile speciale, devizul şi planurile se pot vedea la serviciul Bunurilor în orĭ-ce ḑi şi ore de lucru.

Valórea acestor lucrărĭ, este de leĭ 15.150.

Domniĭ concurenţĭ spre a puté luà parte la licitaţie, vor trebui să depună ca garanţie provisorie leĭ 5% din suma devisuluĭ, cunoscênd că cea definitivă va fi de 10% din suma resultată la licitaţie.

* * *

In ḑiu de 16 August 1902, orele 3 p. m., se va ţine licitaţie orală la Eforie, B-dul Elisabeta, pentru vînzarea a:

800 chile grâŭ aproximativ de pe proprietatea Chirnogĭ (Ilfov). Garanţie pentru admitere la licitaţie leĭ 17.500.

355 chile grâŭ aproximativ de pe proprietatea Gologanul (Ilfov). Garanţie pentru admitere la licitaţie leĭ 5.200

625 chile grâŭ aproximativ de pe proprietatea Găisenĭ (Dâmboviţa). Garanţie pentru admitere la licitaţie leĭ 12.200.

600 chile ovĕz aproximativ de pe proprietatea Chirnogĭ (Ilfov). Garanţie pentru admitere la licitaţie leĭ 5.100.

Condiţiunile speciale şi orĭ-ce alte informaţiunĭ se pot luà la serviciul Bunurilor Eforieĭ în ḑilele şi orele de lucru.

* * *

In ḑiua de 22 August 1902, orele 10 a. m., se va ţine la Eforie, licitaţiune publică orală, pentru vînḑarea spre exploatare a următórelor porţiunĭ de pădure:

Judeţul Prahova.—1. 460 braḑĭ din pădurea Măneciurile, punctul Scheulescĭ, com. Homoriciu exploatabilĭ într'un an, garanţie provisorie leĭ 600.

2. 2.114 braḑĭ din pădurea Măneciurile, punctul Valea Buşturelilor, com. Măneciu-Ungurenĭ, exploatabile în 2 anĭ, garanţie prov. leĭ 1.500.

3. 2.507 braḑĭ din pădurea Maneciurile, punctul Valea Orăţiilor, Com: Măneciu-Ungurenĭ, explótabilĭ în 2 anĭ, garanţie prov. leĭ 1.500.

Judeţul Romanaţĭ.—4. 17 527 arborĭ din pădurea Cârloganĭ, com. Cârloganĭ, exploatabilĭ într'un an, garanţie provisorie leĭ 400.

Judeţul Olt.—5. 763 arborĭ din pădurea Ciomăgescĭ, com. Ciomăgescĭ, exploatabilĭ până la 1 Aprilie 1903, garanţie provisorie leĭ 160.

Judeţul Argeş.—6. 513 arborĭ frasinĭ pădurea Tóra Grebla Groşĭ, com. Dăngescĭ, exploatabilĭ într'un an, garanţie provisorie leĭ 800.

Judeţul Romanaţĭ. — 7. 18.150 arborĭ seria III, Morunglav-Ghioşanĭ, pădurea Morunglav, exploatabilĭ în 6 anĭ, garanţie provisorie leĭ 1.500.

8. 23.555 arborĭ seria II Bărescĭ, pădurea Morunglav, exploatabilĭ în 6 anĭ, garanţie provisorie leĭ 6000.

9. 16.429 arborĭ seria I Fusendrea, pădurea Morunglav, exploatabilĭ în 6 anĭ, garanţie provisorie leĭ 5.000.

Condiţiunile generale pentru exploatarea acestor arborĭ sunt cele publicate în «Monitorul Oficial» No. 174 din 1901, iar cele speciale precum şi orĭ-ce alte informaţiunĭ, se póte luà la serviciul Bunurilor Eforieĭ, în ḑilele şi orele de lucru.

Licitaţiunea se va ţine în conformitate cu art. 68—79 din legea comptabilităţiĭ generale a Statuluĭ.

Caietul de sarcine se pot vedé la Cancelaria Eforieĭ, în orĭ-ce ḑi şi oră de lucru.

Se pune în vedere d-lor concurenţĭ art. 68—79 din legea asupra comptabilităţiĭ publice.

FOLOSIM CEVA DIN ISTORIE?

Orĭ-cine a fost prin şcólă scie cât se vorbesce de folósele Istorieĭ şi chiar cine n'a fost în şcólă scie că tótă lumea vorbesce de folósele Istorieĭ şi maĭ ales de Istoria Naţională, de Istoria Patrieĭ.

Tótă lumea scie că păţăniile altora ne pot servì de învĕţătură pentru noĭ. Omul băgător de sémă, învaţă singur a se ferì de ceea-ce este rĕŭ şi stricător; dar chiar cel băgător de sémă nu póte să cunóscă în tot-deauna ce e bine şi ce e rĕŭ, nu póte să prevadă că cutare drum, care de alt fel pare destul de neted şi de bătut, duce la prăpastie.

Istoria este una din acele discipline carĭ cuprind un nepreţuit tesaur de învĕţăturĭ moştenite de la strămoşĭ. «*Scumpul maĭ mult păgubesce; Leneşul maĭ mult alérgă*; *cine gonesce doĭ epurĭ nu prinde nicĭ unul*; *cine umblă în douĕ luntriĭ cade în apă; lucrul de astăḑĭ nu-l lăsà pe mâne; lasă pe mâne supĕrarea de astăḑĭ;* saŭ: Spune-mĭ cu cine te adunĭ ca să-ţĭ spun cine eştĭ; surceaua nu sare departe de la trunchiŭ; orĭ: unu e maĭ puţin decât doĭ; partea e maĭ mică decât totul; linia dréptă e drumul cel maĭ scurt; dar şi calea pe încunjur duce maĭ curînd acasă. Tóte proverbele, tóte maximele, tóte axiomele îşĭ aŭ izvorul în Istorie.

La sorgintea unuĭ proverb sunt sute de păţaniĭ. Din multe păţaniĭ, mintea omenéscă saŭ maĭ bine ḑis, înţelepciunea populară a scos câte un proverb. Şi dacă noĭ înţelegem astăḑĭ proverbele, le înţelegem numaĭ pe basa păţaniilor cunoscute de noĭ.

Fără păţaniĭ, fără experienţa nóstră n'am înţelege nimica, n'am înţelege nicĭ măcar că partea este maĭ mică decât totul.

Cu ajutorul experienţeĭ nóstre pricepem proverbele şi maximele şi axiomele şi în acelaş timp axiomele, maximele şi proverbele servesc óre-cum a ne da un fel de aprobare cunoscinţelor nóstre pe carĭ le-am scos din experienţa nóstră.

Sunt împrejurări când, deşì eştĭ luminat asupra unuĭ lucru, totuşĭ nu te poţĭ hotărî să-l facĭ până când nu vine cine-và să te încurajeze, să te îndemne. Ceea-ce póte să ne încurajeze, să ne îndemne a ne hotărî în faptele nóstre sunt cunoscinţele istorice.

Nu e vorbă gólă că învĕţătura istorieĭ e învĕţătura vieţiĭ. Din faptele indivizilor, istoria ne dă învĕţăminte pentru conducerea nóstră personală; din faptele popórelor, istoria ne dă învĕţăminte pentru conducerea nóstră ca popor.

Un mare învĕţat istoric şi mare om de stat al nostru, Mihail Cogălniceanu, a zis că pentru noĭ faptele istorieĭ nóstre naţionale orĭ cât de modeste ar fi fost ele, sunt mult maĭ importante decât faptele cele maĭ însemnate din istoria altor popóre. Bătăliile nóstre de la Călugărenĭ saŭ de la Valea Albă sunt mult maĭ însemnate pentru noĭ decât renumitele lupte de la Termopile saŭ de la Maraton. Şi la zisele luĭ Cogălniceanu am voì să maĭ adăogăm şi noĭ, că faptele maĭ recente sunt cu mult maĭ importante şi maĭ instructive decât cele din vechime.

Când ar fi vorba să ne dăm séma de puterea nóstră, când ar fi vorba, de pildă, ca mâne se avem un răsboiŭ, şi am voì să scim dacă vom învinge saŭ nu, lupta de la Termopile saŭ cea de la Maraton nu ne va învĕţà alt nimic decât că *învingĕtorĭ vor fi aceĭ carĭ vor luptà maĭ cu curagiŭ*. Vom aflà decĭ că curagiul e lucru trebuitor pentru a ajunge la izbândă, dar nu vom aflà, nu vom scì dacă noĭ vom avé curagiŭ.

Lupta de la Călugărenĭ însă orĭ cea de la Valea Albă ne vor arătà că strămoşiĭ noştri aŭ avut curagiŭ şi aŭ avut atâta curagiŭ cât aŭ biruit cu el tot numĕrul cel mare al Turcilor.

Luptele de la Călugărenĭ şi de la Valea Albă ne vor îmbărbătà să facem răsboiŭ, încredinţându-ne că vom eşì biruitorĭ, căcĭ vom luptà cu curagiŭ pentru că suntem urmaşiĭ acelora carĭ s'aŭ luptat cu curagiŭ la Călugărenĭ şi la Valea Albă.

Dar luptele de la Griviţa, Plevna, Smârdan, etc.

Rĕsboiul pentru Independenţă purtat în în 1877—78, sub conducerea Vitézuluĭ Domnitor şi Primuluĭ nostru rege Carol I, ne vor învĕţà maĭ mult, ne vor ḑice: *aveţĭ curagiŭ*, căcĭ doveḑĭ de curagiul vostru aţĭ dat maĭ erĭ la Plevna, Griviţa, Smârdan, etc. şi cu curagiul vostru veţĭ fi biruitorĭ mâne precum biruitorĭ aţĭ fost erĭ.

Istoria este învĕţătura curagiuluĭ, învĕţătura demnităţiĭ.

Istoria te învaţă a te respectà pe tine, istoria te învaţă a te apĕrà, istoria te învaţă a trăì ca om.

Istoria te învaţă a-ţĭ apĕrà Patria şi némul.

Iată la ce folosesce istoria.

Th. D. Speranţia.

Poveţe despre păstrarea sănătăţiĭ.

Vestmintele, încălțămintele, așternutul.

Pentru ca să rĕmânem sănătoșĭ, trebue să ținem corpul întreg curat, și să-l acoperim cu vestminte (cu îmbrăcăminte) și cu încălțăminte, spre a-l apĕrà vara contra razelor arḑĕtóre ale sóreluĭ, érna contra umeḑeliĭ și a friguluĭ, spre a-l ferì de rĕcélă. Avem să ținem calde piciórele, burta, spatele, subsuórele; vestmintele să nu strîngă tare nicĭ o parte a corpuluĭ, pentru ca să nu opréscă curgerea sângeluĭ în vine și pentru ca să nu ne împĭedice la lucru. Pĭeptul să nu fie strîns, pentru ca să se pótă lesne lărgì, să pótă fără greutate să tragă în plămânĭ aerul curat, și să scóță din plămânĭ pe cel stricat. Ar fi o nenorocire dacă și țărancele s'ar obicĭnuì să pórte corsetele strîmte, pe carĭ fetele și femeile din orașe aŭ început să le lepede, fiind-că sunt prmejdióse. Asemenea să nu strîngem tare încingĕtórele și curelele d'asupra stomaculuĭ, să nu punem peste brîŭ curéua strînsă.

Cămașa și cele-lalte rufe carĭ le purtăm, să fie curate, să le primenim (să le schimbăm) adesea orĭ, și pe cât se póte să nu dormim nóptea cu aceeașĭ cămașe, care în timpul ḑileĭ s'a umplut cu sudóre (cu nădușală). In timpul vereĭ, când ĭeșim din casă și când lucrăm la câmp în arșița sóreluĭ, să acoperim capul cu o pălărie largă de paĭe și

numaĭ în timpul erneĭ să purtăm căciulă. Capul să nu-l ținem cald peste mĕsură; fetele și femeile carĭ pórtă pĕrul lung n'aŭ trebuință să lege capul cu legăturĭ gróse, cu boccea, ci numaĭ cu maramă, năframă, testemel, prosop, tulpan, și numaĭ la frig mare cu șal; iar bărbațiĭ să pună, când vremea este rea, glugă peste căciulă.

Vestmintele de vară pot fi de in saŭ de bumbac; cele de érnă, de lână. Gâtul îl putem lăsà slobod și fără legătură, pĭeptul să fie în timpul erneĭ acoperit cu un pĭeptar, cu minténul saŭ cu vesta (giletcă) de lână; la femeĭ cu scurteĭcă; corpul întreg să fie îmbrăcat cu zeghe, cu sarică, cu mantà, dulamă, suman, cu blană saŭ cu cojoc, piciórele învĕlite cu ciorapĭ saŭ cu obiele, pe carĭ să le schimbăm adesea-orĭ, fiind-că devin curînd murdare. Tóte fetele și femeile de la țară ar trebuì să pórte ismene saŭ pantalonĭ, precum le pórtă femeile din orașe. Multe bóle se ivesc din îmbrăcămintea neîndestulătóre a femeilor și a copiilor; în unele județe fetele și femeile pun érna peste cămașe numaĭ o fustă ușóră de cit, de țesĕtură de bumbac cumpĕrată din oraș, în loc de fotă și de catrință; este pĕcat că femeile de la țară se lépĕdă de portul vechiŭ al strĕmoșilor și se îmbracă după moda străină. Asemenea este rĕŭ că plugariĭ nu sémĕnă maĭ multă cânepă și in, că țărancele nu fac în casă țesĕturĭ trainice în locul pânzelor próste și putrede de bumbac, carĭ se rup după câte-và spĕlăturĭ. De desubtul pantalonilor, ițarilor, nădragilor, sà pórte țăranul și ismene de pînză, de cânepă orĭ de in, nu prea largĭ, fără multe crețurĭ. Pantaloniĭ crețĭ și șalvariĭ turcescĭ sunt scumpĭ și greĭ. Femeile carĭ se duc la cărăușie trebue să pórte negreșit ițarĭ.

Copiiĭ micĭ să nu se strîngă tare în fașe; mânile și piciórele copiilor cresc drept de la sine și nu este nevoĭe ca să fie strîns legate. Scutecele să fie curate, să se schimbe des și orĭ de câte orĭ vor fi udate.

Incălțămintele cată să nu fie strimte, să nu strîngă piciórele, pentru ca să nu facă umbletul greŭ și dureros. Când pămîntul este umed, cismele (ciobótele) sunt maĭ bune decât pantofiĭ și decât opincile. Opinca, pe care aŭ purtat-o și strĕmoșiĭ noștri, să se pună peste piciorul învĕlit bine cu obĭele de lână, de dimie, carĭ înfășură tot piciorul și se légă bine cu șiret orĭ cu curelușă. In opincă intră apă maĭ ușor

decât în cismă, de aceea să se pórte opincĭ numaĭ la vreme frumósă și la frigul uscat (sec), nu la umeḑélă. Uniĭ aŭ rĕul obiceiŭ să dórmă încălțațĭ; lenea încălțatuluĭ cu opinca, care cere mult timp, îĭ face să nu se descalțe; sănĕtatea cere ca să nu dormim cu piciórele încălțate. Opincile să se facă din piele argăsită (dubită, tăbăcită); purtarea opincilor din pĭele crudă este oprită de lege, din causă că pieile vitelor carĭ aŭ zăcut de bóle lipicióse, molipsind vitele sănătóse, produc din noŭ aceeașĭ bólă. Sunt fórte vătĕmătorĭ pantofiĭ și ghetele fetelor și ale femeilor cu călcâĭe (tocurĭ) înalte și înguste; nu numaĭ piciórele aŭ să sufere de asemenea încălțăminte, ci întreg corpul, căcĭ ele fac pasul nesigur. Asemenea la cisma cu tocurĭ prea înalte, piciorul fuge înainte și se simte strîns. Cisma și ghéta strimtă împĭedică curgerea sângeluĭ în picior și face bătăturĭ. Cisma și ghéta să fie făcute după picior, acea pentru piciorul drept să rĕmână pentru cel drept și să nu se schimbe cu cel stâng. Ghetele și cismele ude să nu se usuce pe picior. Când vremea este rea și maĭ ales érna, femeile și copiiĭ să nu umble desculțĭ; este maĭ ales supĕrător a umblà cu piciórele góle prin ogóre și lanurĭ. Să nu se puĭe piciorul gol în pantof, ghétă, cismă orĭ opincă, ci învĕlit cu ciorapĭ, călțunĭ orĭ obiele. Pentru copiĭ micĭ opinca este maĭ potrivită decât ghéta, ghetele strîng maĭ mult degetele nedeprinse a fi strînse la un loc.

Dacă ne aflăm érna într'o cameră încălḑită, cată să scótem căciula și blana, mantaua orĭ sumanul, pentru ca să nu ne înfierbîntăm tare și să nu rĕcim în urmă la ieșirea în frig.

Vestmintele și încălțămintele să le curățim în tóte ḑilele, de praf și de noroiŭ (de glod) și dacă sunt ude să le întindem, pentru ca să se usuce. Imbrăcămintea curată dovedesce hărnicia omuluĭ; omul sdrențĕros și murdar este disprețuit. Copiiĭ trebue să se deprindă ca să ție vestmintele și încălțămintele curate și în ordine, să le curețe singurĭ.

Așternutul să fie curat. Oameniĭ cu dare de mână să se culce într'un pat cu saltea peste care să se aștérnă o prostire (cérșaf) curată; eĭ se acoperă cu plapoma orĭ cu plocat, oghial, cergă, pătură, avên dedesubtul capuluĭ o pernă; omul sărac își așterne patul orĭ lаița cu o scórță saŭ cu o rogojină, cu paie orĭ cu fên, acoperit cu un lăĭcer; el

cată să aibă însă cel puțin o pătură, cergă saŭ altă scórță de învelit, pentru ca să se apere nóptea contra frigului. Tóte țolurile de așternut să se scótă adesea-orĭ afară în curte, să se bată cu un bețișor pentru depărtarea prafuluĭ și să se aeréscă la sóre, iar cerșaful și fața de pernă să se spele adese-orĭ. Să nu ne acoperim nóptea cu haĭnele pe carĭ le purtăm ḑiua și carĭ în timpul nopțiĭ trebue să se usuce orĭ să se aeriséscă. Dacă patul orĭ laița s'a umplut cu păduchĭ de lemn (cu ploșnițe) orĭ cu alte lighióne, carĭ nóptea se reped spre a suge sângele din om, trebue să opărim patul orĭ laița cu apă fierbinte și în timpul ḑileĭ să ungem crĕpăturile lor cu petrol (cu gaz) de maĭ multe orĭ, și să spoim perețiĭ camereĭ cu var gros, stins de curînd.

Este vătămător obiceiul, a se da de pomană haĭnele unuĭ mort care zăcuse de bólă molipsitóre, fără ca maĭ nainte să fi fost opărite, spĕlate și maĭ multe sĕptămânĭ aerisite și întinse la sóre.

Dr. I. Felix.

De curând d-l I. Slavicĭ, cunoscut publicist, a dat la lumină, o lucrare de o însemnătate deosebită, intitulată: *Din Bătrânĭ.* Acéstă lucrare este începutul unuĭ şir de naraţiunĭ istorice, ce d-l Slavicĭ îşĭ propune a face asupra trecutuluĭ nostru, din timpurile cele maĭ vechĭ. Dăm maĭ jos întroducerea ce d-sa face, sub titlul O mărturisire, şi îĭ urăm ca Dumneḑeŭ să-ĭ ajute şi ómenĭ să-ĭ lase răgaz, pentru a-şĭ aduce la îndeplinire gândul. Cartea costă 2 leĭ și 50 banĭ, şi e spre vînḑare la tóte librăriile.

O MĂRTURISIRE.

E o cestiune de bună credinţă literară să fac mărturisirea, că faptele expuse în acéstă naraţiune pe cât de frumósă, pe atât de interesantă, nu sunt plăsmuirĭ ale mele, ci întîmplărĭ petrecute sunt acum vre-o mie treĭ sute de anĭ, în timpul Impĕratuluĭ Justinian, când Gepiḑiĭ aŭ fost risipiţĭ în luptă cu Longobarḑiĭ şi cu Avariĭ şi când Bulgariĭ şi marile mase de Slavĭ aŭ sosit la pólele Carpaţilor.

Intĕmplările acestea sunt atât de învederat adevĕrate, în cât i-aşĭ jignì pe cetitorĭ, dacă mi-aşĭ da silinţa să-ĭ conving prin doveḑĭ înşirate după tóte regulele stabilite de istoriografiĭ pedanţĭ.

Oare-care nedumerire nu póte să rĕmâie decât în inimile cetitorilor, carĭ n'aŭ avut încă mulţumirea de a cunósce din propria lor întuiţiune poĭenele ce se întind în culmile Bucegilor şi văile ce se deschid din ele spre şesul de la Dunăre.

Vĕḑuţĭ din depărtare, Bucegiĭ ni se presintă ca nisce

înălţimĭ cu culmĭ înguste, din care omul fórte uşor se rĕstórnă în prăpastiĭ fără de fund. Urcându-ne însă în vre-una din aceste culmì, rĕmânem uĭmiţĭ de lărgimea ce se desfăşură în faţa vederiĭ nóstre. Pădurile de brad şi cele de fag rĕmân departe în vale, şi de-asupra lor se întinde un fel de câmpie vălurósă, în care putem cutreerà ḑile întregĭ de-a rîndul.

Stând în culmea Omuluĭ, care e cea maĭ înaltă dintre tóte, şi întorcându-ne cu faţa spre şesul de la Dunăre, rĕmâne în dosul nostru valea cea strîmtă şi rîpósă a Prahoveĭ, de-a lungul căreia se face pe la Predeal trecerea în Ţara Bârseĭ, care de sus se vede ca un fel de raiŭ pămîntesc. La stânga se întinde poenile din culmile munţilor Coştilă, Caraiman, Gepiĭ, Pétra Arsă, Vîrful cu Dor şi Furnica, iar la drépta, despărţite prin trecĕtórea de la Strunga, se înşirue culmile munţilor Bârseĭ, şi maĭ departe, despărţite prin trecĕtórea Branuluĭ, ale munţilor Făgăraşuluĭ, dintre care ceĭ maĭ de frunte Păpuşa, Scărişóra, Viştea, Vîrful Orluluĭ, Negoiul şi Surul. Inaintea nóstră se desfăşură văile la început strimte şi apoĭ din ce în ce maĭ largĭ, prin care se varsă rîurile Ialomiţa, Dâmboviţa cu afluentul luĭ Rîul Alb, Rîul Dómneĭ şi Argeşul.

Tóte aceste sunt aḑĭ cum eraŭ înainte de acésta cu o mie treì sute de anĭ, şi ómeniĭ ce trăesc vara în poene şi-şì aŭ în timp de iarnă adăposturile prin văile strimte sunt şi dînşiĭ tot ceĭ de atuncĭ.

Intre Omul şi Caraimanul, la marginea poieneĭ, unde se încep pădurile de brad, e şi aḑĭ pe ţĕrmul drept al Ialomiţeĭ poieniţa tăcută, unde Părintele Luca îşì avé colibile, şi de-asupra poieniţeì e încă în fiinţă peştera, în gura căreia aḑĭ se află Schitul Ialomiţeĭ.

Coborând de aicĭ la vale, dăm după un mers de jumĕtate ḑi în satul Moroeniĭ, din care trecem la Buciumenĭ şi apoĭ la Ursenĭ, — tot ca atuncĭ.

Altă peşteră încă maĭ mare şi maì ascunsă în afundăturile văilor se află sub Păpuşa, pe ţĕrmul stâng al rîuluĭ Dâmboviciórа, care din sus de Rucăr, în dreptul trecĕtoriĭ Branuluĭ, se varsă în Dâmboviţa.

Coborînd de aicĭ la vale, dăm în Dragoslavele, sub délul Mateiaş, apoĭ se înşiră de-alungul văiì satele Slobozia, Bodenĭ, Cetăţenĭ, Mestecaţĭ, Vălenĭ, Gemenu, Capu Cósteĭ, Cândescĭ, Botenĭ şi, tocmaĭ departe spre şes Dragodănesciĭ,— tot locurĭ însemnate în trecutul némuluĭ nostru.

Pe Rîul Dómneĭ, în sfîrşit, e maĭ spre şes, satul Domnescì, iar în fund Slatina, unde pe acele timpurĭ se spĕlà aur din nisipul adus de rîŭ din munţì.

Pe Dîmboviţă, în faţa satuluĭ Bodenĭ, în hotarul satuluĭ Cetăţenĭ, se află ruinele uneĭ cetăţĭ, căreia istoriografiĭ noştri îĭ ḑic „Cetatea luĭ Negru-Vodă.“

Narațiunea acésta e numaĭ începutul unuĭ șir de narațiunĭ din ce în ce maĭ frumóse și maĭ interesante, pe care am de gând să le public, dacă bunul Dumnedeŭ îmĭ va maĭ lungì dilele și-mĭ va da sănătate, iar ómeniĭ îmĭ vor lăsà răgaz. In proxima din aceste narațiunĭ voiŭ expune întîmplărĭ petrecute în timpul părinților Ciril și Metodiŭ, apostoliĭ Slavilor, carì aŭ trecut și pe la străbuniĭ noștri, și ni-aŭ adus și nouĕ învĕțăturile drepteĭ credințe. Atuncĭ cititoriĭ se vor încredințà, că cetatea acésta, deși nu de un Negru-Vodă a fost întemeiată, póte să fie numită și cuĭbul Negrilor-Voĭvodĭ, căcĭ vor aflà de ce li se dice „Negri.“ De o cam dată vor aflà numaĭ, cum s'a urdit acest cuĭb de marĭ apĕrătorĭ aĭ némuluĭ.

I. Slavicĭ.

Cultura în tovărășie.

Scim cu toțiĭ sforțările ce din tóte părțile se fac pentru a se ajunge ca țăranul să deprindă a cultivà maĭ sistematic bucata luĭ de pămînt. Maĭ cu deosebire D-l Spiru Haret, Ministrul Instrucțiuniĭ, prin circulărĭ, apelurĭ către proprietariĭ și ómeniĭ de bine aĭ țăriĭ, prin înființarea de grădinĭ școlare, de școlĭ practice elementare de agricultură etc., lucréză din rĕsputerĭ pentru a îndrumà o nouĕ directivă în învĕțămîntul sătesc.

Cestiunea de alt-fel merită o deosebită îngrijire. Este de netăgăduit că cu cât țăranul va fi maĭ bogat, cu atât siguranța statuluĭ va fi maĭ puțin primejduită. Toțĭ dar carĭ îșĭ iubesc cu adevĕrat némul, trebue să lucreze dând sprijinul lor, la ridicarea materială și morală a săténuluĭ. Carĭ sunt însă mijlócele pentru a se atinge scopul? Sătenul nostru în primul loc este agricultor, prin urmare întréga nóstră activitate cată să se îndrepteze asupra mijlócelor celor maĭ practice și maĭ repedĭ prin carĭ să putem a-l încredințà că marele câștig pentru el nu stă numaĭ în a aveà multe pogóne, ci în a scì cum să le cultive ca să-ĭ producă mult și bun.

Trebue să se infiltreze bine în mintea săténuluĭ faptul că aceĭ carĭ îl îndémnă numaĭ a cere necontenit pămînt, fără a-ĭ deschide ochiĭ la folósele ce-ĭ pot aduce o cultură cu pricepere, nu-ĭ sunt adevĕrațiĭ luĭ prietenĭ. Pămîntul țăriĭ acestiea este mănos și destul de bogat, dar puterea luĭ de producțiune se micșoréză pe fie-care an; de aceea a venit timpul ca să ne îngrijim și să arătăm săténuluĭ că numaĭ dând pămîntuluĭ elementele de care are nevoie și muncindu-l în mod sistematic, el póte rĕmâne productiv.

Proprietariĭ vor câstigà însutit când țăranul va fi muncitor priceput. Comuna și statul nu vor maĭ așteptà cu grijă diua de mâine când sătenul va fi om cuprins.

Un pogon de pămînt îngrijit şi muncit cu pricepere, aduce maĭ mult folos locuitoruluĭ, decât ḑece pogóne rĕŭ muncite şi neîngrijite.

Din ce în ce populaţiunea se îmulţesce, iar întinderea ţăriĭ rĕmâne aceeaşĭ. Cestiunea viitoruluĭ e decĭ: din puţin pămînt să-şĭ scótă sătĕnul traiŭ bun şi câştig cât maĭ mare.

Cunosc sate de rezeşĭ (moşnenĭ) unde sunt locuitorĭ, proprietarĭ a 10—20 fălcĭ (20—50 pogóne) pămînt, şi totuşĭ starea lor materială lasă mult de dorit, iar de se întîmplă un an secetos, eĭ sunt tot atât de lipsiţĭ ca şi ceĭ ce nu aŭ o palmă de pămînt. Causa stă în faptul că eĭ cultivă tot aşà de primitiv ca acum 100 de anĭ, iar pămîntul secătuit produce din an în an maĭ puţin.

Şi totuşĭ e de ajuns să trecem graniţa în Transilvania, şi vom vedé cu ochiĭ cum de pe petece de pămînt de 20—30 prăjinĭ, cu sciinţă şi pricepere, ţăranul Ardelean şi Ungur, scie să scótă 2—300 leĭ pe an. Dar chiar în mijlocul nostru, nu vedem óre pe Sêrbĭ şi Bulgarĭ scoţênd din câte-và pogóne luate cu arendă, miĭ de leĭ, pe carĭ tómna îĭ duce cu saciĭ în ţara lor? Este de neînţeles cum sătĕnul nostru póte vedé fără durere, cum străiniĭ cu mult maĭ puţin dăruiţĭ de Dumneḑeŭ la minte, ne ieaŭ milióne de leĭ pe fie-care an, şi el stă cu mâna 'n sîn, iar dacă voescĭ să-ĭ spuĭ că chipul sĕŭ de cultură e causa sărăcieĭ sale, el îţĭ rĕspunde: *Când vré Dumneḑeŭ, Domnule, se fac bucatele şĭ'n pétră.*

Este adevĕrat că puterea luĭ Dumneḑeŭ este mare, dar nu e maĭ puţin adevĕrat că noĭ suntem datorĭ a muncì pentru ca puterea luĭ Dumneḑeŭ să se reverse asupra nóstră. Şi acolo unde se face muncă cu socotélă şi scim să ne folosim de nenumĕratele bine-facerĭ pe carĭ Dumneḑeŭ ni le-a pus la îndemână, acolo munca nóstră este spornică şi maĭ mult putem să ne încredinţăm de puterea luĭ Dumneḑeŭ.

Şi lucrul acesta este uşor de învederat. Să presupunem că am voì să sădim pomĭ în grădina nóstră. Ar fi óre de ajuns să săpăm câte-và gropĭ, să punem în ele pueţiĭ şi să-ĭ lăsăm apoĭ fără nicĭ o grijă cu credinţa numaĭ că dacă Dumneḑeŭ va vré eĭ se vor prinde? Fără îndoială că nu. Dacă nu vom face gropile destul de largĭ şi de adâncĭ, dacă nu vom pune în ele felul de pămînt ce scim că priesce pomuluĭ ce sădim, dacă nu vom udà regulat şi la vreme pomiĭ sădiţĭ, eĭ se vor uscà.

Tot ast-fel stă lucrul şi cu semĕnatul cerealelor. Nu e de ajuns a se sgârià numaĭ cu plugul pămîntul dejà sărăcit şi a aruncà sĕminţa în el. Trebue să ne gândim că acest pămînt ca să pótă hrănì are el însuşĭ nevoe de hrană, că nu tóte seminţele încolţesc şi decĭ trebuesc alese şi multe alte lucrurĭ, despre carĭ ades sfătuim prin revista nóstră.

Numaĭ când sătĕnul se va încredinţà de aceste adevĕrurĭ, el va schimbà felul sĕŭ de cultură.

Pilda dar este cel maĭ prielnic mijloc pentru a arătà sătenuluĭ folósele uneĭ agriculturĭ sistematice.

Factoriĭ de căpetenie carĭ trebue să fie pilduitorĭ în sate sunt: proprietariĭ, preoţiĭ, învĕţătoriĭ, primariĭ şi toţĭ aceĭ carĭ aŭ avut prilejul să aprecieze maĭ mult folósele uneĭ culturĭ raţionale.

Infiinţarea grădinilor şcolare, disposiţiunea Ministeriuluĭ Instrucţiuniĭ de a se arendà cu preferinţă învĕţătorilor pămênturile caseĭ şcólelor, instituirea învĕţătorilor agricolĭ ambulanţĭ, premiile pentru cultivarea cartofilor, împrumuturile acordate învĕţătorilor, sunt atâtea mĕsurĭ carĭ aŭ de scop a se arătà sătenilor folósele culturiĭ sistematice şi a'ĭ îndemna ca şi eĭ să muncéscă cu spor.

Dar, tóte mĕsurile administraţiuniĭ centrale, şi tótă bunăvoinţa învĕţătorilor, vor rĕmâne nefructuóse dacă acéstă bine-făcĕtóre mişcare nu va fi ajutată de toţĭ factoriĭ satelor. Proprietariĭ, preoţiĭ, primariĭ, notariĭ etc. sunt tovarăşiĭ naturalĭ aĭ învĕţătorilor. Când aceste elemente se vor unì într'un cuget şi într'un gând, resultatele vor fi repeḑĭ şi bine-făcĕtóre.

Orĭ câtă bună-voinţă vor pune învĕţătoriĭ, eĭ singurĭ nu vor puté face faţă cerinţelor.

Pentru o agricultură sistematică e nevoe de braţe şi de mijlóce, pe carĭ majoritatea învĕţătorilor nu le pot avé, iar Statut nu e în stare a le venì în ajutor. Lucrul însă se uşuréză dacă învĕţătorul este ajutat şi de alţiĭ.

In acéstă privinţă învĕţătorul Th. Zaharescu de la Glodénu-Siliscea, plasa Tohanĭ, judeţul Buzeŭ, încă de anul trecut vĕḑênd greutăţile pe carĭ cu greŭ le-ar fi putut înfruntà, a găsit un mijloc de exploatare care ni se pare fórte nimerit.

D-sa a căutat să facă tovărăşie cu preotul şi alţĭ fruntaşĭ aĭ satuluĭ, carĭ dispun de vite bune şi braţe îndestulătóre, pentru exploatarea sistematică a 2 hectare de teren în apropierea satuluĭ şi fiind-că resultatele aŭ fost cât se póte de mulţumitóre, gândesce că în anul acesta să-şĭ măréscă activitatea, luând cu chirie un teren maĭ mare. De alt-fel iată cum arată d-l Zaharescu că a procedat:

Comitetul permanent al conferinţelor populare din acéstă comună, în frunte cu învĕţătoriĭ şi preoţiĭ, aŭ închiriat 2 hectare pămînt aprópe de sat, pe termen lung, ca câmp de experienţă, pentru ca plante necesariĭ la hrana omuluĭ şi vitelor de diferite speciĭ găsite maĭ prielnice ca producţiune, muncă şi cost, şi maĭ potrivite climeĭ pămîntuluĭ, să fie rĕspândite ca tip de cultură în ţarina sătĕnuluĭ. Anul acesta dejà s'aŭ făcut tóte semĕnăturile pentru experienţă cu 3 speciĭ de cartofĭ, 5 de fasole cultivate în diferite părţĭ ale ţăriĭ şi străine şi măzărichea (borcégul) din ale căruĭ paie

foióse şi subţirĭ străiniĭ fac un nutreţ minunat şi ale căruĭ bóbe îndoit de productive ca ale grâuluĭ, se vînd tot cu preţul luĭ în export. Anul viitor, la acestea, carĭ pentru a găsi un adevĕr neîndoios, trebuesc experimentate cel puţin treĭ anĭ, vom adăogà: speciĭ de linte, de napĭ şi sfeclă de nutreţ (uriaşă). Iată dar o pornire agricolă ce sémĕnă perfect cu cele 2 hectare ale şcóleĭ rurale. Acesta e fondul. Ca formă e cea maĭ atrăgĕtóre şi maĭ uşóră şi ea póte atârnà şi de şcólă, însă nu în total. Iată cum: Capitalul necesar s'aŭ pus de toţĭ tovarăşiĭ fără a se simţì greutate. Stricăciunile ce ni s'aŭ ivit la început, acum sunt înlăturate, de óre-ce membriĭ familiilor întovărăşite păzesc pe rând ţarina, ḑiua un copil şi nóptea un om mare, care tot se odihnesce, fie acasă fie acolo. Vite pentru lucrările trebuitóre avem la disposiţiune pe ale tovarĕşilor, şi încă de cele maĭ bunicele, cu carĭ putem face trébă în condiţiunĭ bune. Munca se face la timp, seriósă şi sistematică; căcĭ dispunem de braţele tovarĕşilor iar conducerea învĕţătoruluĭ dacă ar lipsì prin bólă saŭ alte împrejurărĭ, e înlocuită în lucrările planuluĭ de tovarĕşĭ. Dacă împrejurărĭ reţin din braţele tovarĕşilor saŭ urgenţa lucrărilor covîrşesc braţele disponibile, luăm din tineriĭ satuluĭ cu plată, cu care prilej aŭ şi eĭ putinţa a vedea felul culturiĭ şi li se daŭ desluşirile cuvenite. Joia după prânḑ copiiĭ şcóleĭ visitéză acel loc şi ceĭ maĭ marĭ ieaŭ parte la lucrările aceleĭ ḑile. Eĭ primesc explicaţiunĭ asupra tuturor lucrărilor ce se fac acolo: Baza activităţiĭ lor de lucrărĭ agricole e grădina şi aplicaţiunile eĭ în mic, le vĕd în mare la câmp. Grădina e ferma copiilor şi locul din câmp, ferma celor marĭ şi a copiilor. Tótă vacanţa tovarĕşiĭ sunt însoţiţĭ la lucrărĭ de copiĭ lor din şcólă. Pe lângă tóte astea, fapta maĭ e în permanenţă exemplu de asociaţiunĭ agricole.

Şub acéstă formă tóte merg de minune şi în loc de neajunsurĭ şi greutăţĭ carĭ să desgusteze pe tovarĕşĭ, toţĭ aŭ o bucurie şi pun multă speranţă în viitorul acestuĭ început; ba încă anul acesta am primit cererĭ de tovarĕşĭ noĭ şi s'a luat hotărîrea ca, de la 3 anì în sus, să ocupăm un loc de 5 hectare pe care să-l transformăm într'o mică dar adevĕrată fermă model, accesibilă în tóte sătenuluĭ, aşa cum se găsesce el aḑĭ.

Forma acésta de a se cultivà fie 2, fie şi 5 hectare în câmp, socotesc, că ar fi cea maĭ uşóră şi desbrăcată de orĭ-ce neplăcerĭ. Chiar atuncĭ când copiiĭ şcóleĭ ar luà parte la tóte lucrările, de la început până la sfîrşit, tovarĕşiĭ ar convenì în schimbul ajutoruluĭ lor, să le facă óre-care parte din câştig. Atuncĭ cred că şi părintescile dorinţe ale D-luĭ Ministru Haret, s'ar realizà maĭ degrabă şi şcóla ar puté fi maĭ uşor ataşată la aceste fapte nepreţuite.

Aceste fapte le póte pornì orĭ-ce învĕţător din cel maĭ sălbatec sat; căcì tot trebue să-şĭ aibă şi el 2—3 prietenĭ carĭ îl ascultă, şi la începul îĭ e destul. Alt-fel nu sciŭ cum s'ar maì puté ḑice învĕţător, când nu va fi capabil, a se bucurà cel puţin de încrederea a 20—30 locuitorĭ aĭ satuluĭ.

Din cele expuse, se vede folósele acestuĭ fel de cultură prin tovărăşie. Câştigul cel mare însă este că tovarăşiĭ îşĭ pun cu voie bună copiiĭ la muncă şi ast-fel dispare unele animosităţĭ, carĭ se nasc între locuitorĭ şi învĕţătorĭ, din causa rĕŭ-voitorilor carĭ vîră în capul locuitorilor că copiiĭ lucréză numaĭ în folosul învĕţătorilor.

Pe de altă parte copiiĭ luând parte la tóte lucrările, devenind eĭ înşĕşĭ gospodarĭ, vor cultivà pămîntul şi îşĭ vor îngriji vitele în chipul cum aŭ făcut fiind în şcólă.

Procedarea d-luĭ Zaharescu ni se pare dintre cele maĭ practice şi o recomandăm spre încercare tuturor d-lor învĕţătorĭ.

De altminterĭ, vom maĭ reveni asupra acestuĭ subiect. Aceĭ carĭ aŭ cevà observaţiĭ de făcut să ni le comunice.

Const. C. Popovicĭ-Taşcă.

De pe întinsul ţăreĭ

Bătinul.

Bătinul este un ostrov în apele Dunăreĭ. El se află în dreptul satuluĭ Pietrişu din jud. Vlaşca şi la rĕsărit de vĕrsarea Iarteĭ, rîŭ Bulgar, în Dunăre. Cine a călĕtorit cu vaporul pe apele Dunăreĭ, l-a vĕḑut. El pórtă acelaş nume cu satul din Bulgaria, Bătinul, din dreptul sĕŭ. Mărimea acestuĭ ostrov atinge câte-và sute de pogóne. Forma sa este prelungită, în sens longitudinal, cu un cap spre susul şi cu altul spre josul scurgeriĭ apeĭ.

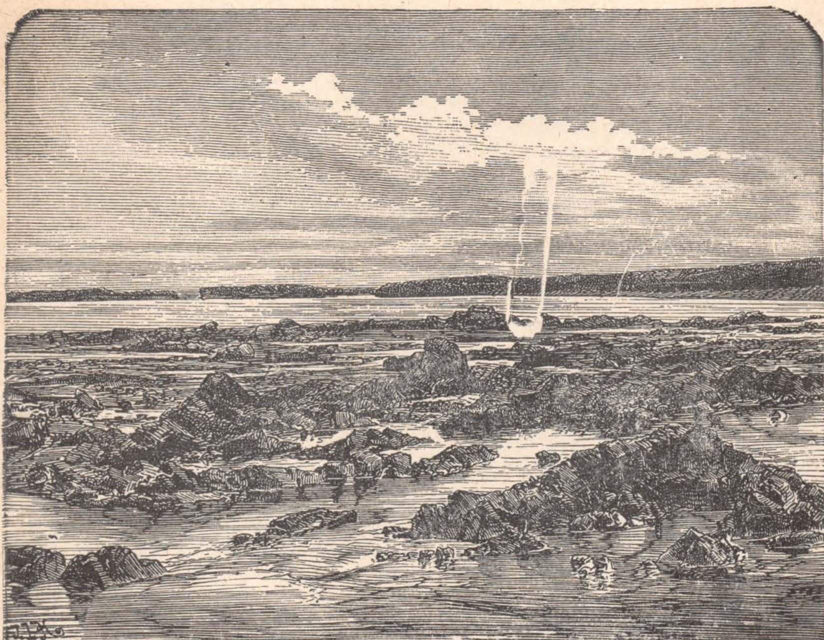
La ambele capurĭ saŭ boldurĭ, cum se numesc p'aicĭ, are forma ascuţită, iar Dunărea din timp în timp aruncă deposite nisipóse, care cine scie de unde le-a săpat în supĕrarea sa, atât la un cap cât şi la altul. Vara, când apele scad, se vĕd aceste deposite carĭ sunt periculóse navigaţiuniĭ. Une-orĭ când Dunărea se supĕră afară din socotélă, vĕḑênd c'o cam abate, începe a le săpà şi apoĭ turbure merge rostogolindu-se să le arunce în altă parte; ele duc o viéţă nesigură şi sunt fórte periculóse pentru porturĭ, şi pentru luncile din valea Dunăriĭ, carĭ adesea sunt năpădite, dar singurul noroc este că ele se păduresc lesne, cum scad apele, cu sĕmînţa de salcie şi plopiş ce vine adusă de apă.

Ostrovul este format tot din deposit. Socotesc că are o vechime ce póte se perde în întunericul timpuluĭ.

Analisând pămîntul sĕŭ este de aceeaşĭ natură cu cel de pe luncă, numaĭ că, este maĭ des isbit de neînvinsa Dunăre. Cred nemerit a lămurì acì, ce este lunca Dunăriĭ?

Lunca Dunăriĭ este câmpia acì jósă, pătrunsă în diferite chi-

purĭ de gârle, privale, lacurĭ, bălţĭ, etc., acì netedă, care aduce omuluĭ imaşurĭ renumite. Acéstă luncă ţine de la Gherdapurĭ (Porţile de fer saŭ stâncile de la Vêrciorova) şi până la Marea

Stâncile de la Porţile de fer.

Négră, şi ca lăţime din délurile Românescĭ, ce staŭ înşirate în tot lungul Dunăriĭ, şi pănă în délurile stâncóse ale Bulgarieĭ de aḑĭ, carĭ par a-ĭ fi o stavilă puternică ce voesc a o împinge tot în spre noĭ, tot în spre noĭ.

Acum, pămîntul, adică lunca, dacă o vom analisà asupra composiţiuniĭ sale, socotesc că este deposit din timpurile străvechĭ deluviane. — La vreme de grea cumpĕnă pentru Dunăre, când şi D-ḑeŭ prin natură o asupresce afar' din ale eĭ, ea se mânie la rîndul sĕŭ şi, începe a da pe rĕscóle şi a înecà tot ce-ĭ ese în cale între délurĭ, aşà că, valea saŭ lunca dunăréna este o boltă ce îşĭ are începutul de la cum intră la noĭ în ţéră şi până la Mare, unde de atâta vreme se varsă şi tot n'a putut-o asupri saŭ cel puţin s'o maĭ îndulcéscă! . . —

Une-orĭ, érna se intărîtă, saltă ghéţa şi o tîresce în fuga eĭ pe unele locurĭ se afundă, asvârlind sloiŭ peste sloiŭ, de pare că e o cetate la care miĭ de ómenĭ ar fi lucrat în vécurĭ întregĭ şi tot n'ar fi putut face atâta tărie încât face ca însĕşĭ ea, Dunărea, să se opréscă şi de mânie să se asvârle pe delăturĭ dând pe rescóle şi înecând tot, înghiţind tot, aşà că e un adevĕrat pră-

păd uriaş, la care se maĭ adaogă şi sloiĭ ce fug unul de altul lovindu-se în furia apeĭ.

Atuncĭ, dómne feresce, se face zăpor. Zăporul pe Dunăre e cel maĭ periculos dintre tóte faptele şi nebuniile eĭ uriaşe.

Cu tóte astea, ostrovul Bâtinul nu se sperie şi nicĭ odată nu s'a speriat; câte zăpóre a păţit el?!...

De vreme ce Bâtinul e ostrov, este ocolit de tóte părţile de

Vederea unuĭ ostrov pe Dunăre.

furiósa Dunăre. Bâtinul trebue să scie orĭ-şi-cine că e al ţăriĭ nóstre. In partea despre noĭ, Dunărea, póte fi largă ca la 1.200 m., iar în cea-laltă parte, despre Bulgaria, ca la 800 m; ostrovul însă are lăţimea cam-cam de nu şi maĭ bine de 1.200 m., iar lungul cam de vre-o 2.500—3.000 m.; de alt-fel cine l'a mĕsurat? In partea despre Bulgaria e cam potmolită; în partea nóstră e adâncă, furiósă şi decĭ navigabilă.

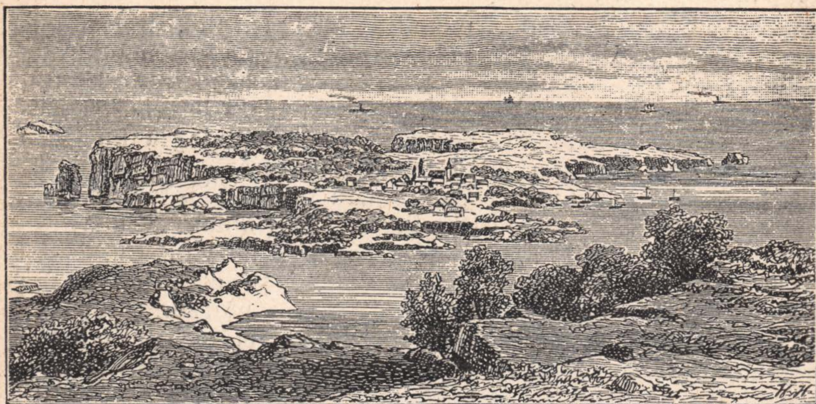
Bâtinul nu este sterp ci pădurit. Din timpurĭ fórte depărtate, ostrovul Bâtinul a fost renumit pentru fagiĭ şi pădurile sale.

Din moşĭ din strămoşĭ Bâtinul a fost Bâtin şi tot Bâtin e şi aḑĭ. Aicĭ în el pe vremea Turcilor se spune că ar fi fost o cétă de haidamacĭ carĭ jefuiaŭ pe călĕtorĭ pe apă, adecă cum am ḑice o cétă de *piraţi* aĭ Dunăreĭ, carĭ la vreme se aruncaŭ cu jaful şi asupra bietuluĭ creştin, Român, şi-ĭ luà vitele cu gardalîcul şi, saŭ le treceaŭ prin apă saŭ în caicele lor le duceaŭ în puternica lor împĕrăţie cum erà prin vremile acelea.

Ostrovul Bâtinul a fost în vreme o adevĕrată cetate nebătută. Aḑĭ însă nu se maĭ simte de asemenea fapte şi ostrovul este ca vaĭ de mama luĭ!... Socotesc că dacă ar învià ceĭ carĭ atâtea vécurĭ, póte, aŭ fost ca statornicĭ cu urîciósa lor meserie, ar maĭ murì încă odată fără a ḑice: *„lasă-mĕ să maĭ trăesc!...“* cì *„vreaŭ iar să mor că nu voesc ca om să calce unde mĭ-a fost culcuşul din timpul meŭ de glorie cum eŭ am socotit să-mĭ fac!...“*

Odinióră Bâtinul nu erà càlcat de cât de animale şi păsĕrĭ sĕlbatice şi de piraţĭ; omul se ferià de Bâtin ca de ţara unor hoţĭ vecĭnicĭ carĭ nu lasă să le iasă din mânĭ nimic din ce le-a picat. Pentru aceea şeicariĭ saŭ ghimigiiĭ, caicariĭ şi plutitoriĭ cu cémurĭ se pregătiaŭ când daŭ de Bâtin ca de răsboiŭ.

Sălciile din Bâtin sunt de sute de anĭ. Ele aŭ grosimea unor buţiĭ uriaşe şi înălţimea de aprópe peste 50—60 metri. Plopiĭ se ridică până la înălţimĭ ameţitóre şi vara la adierea vîntuluĭ frunza pâlpâie sbătêndu-se, întorcêndu-şĭ albul în sus; une-orĭ, aşà fără ca să adie, ea se sbate făcênd un frémăt în care artistul póte să găséscă cele maĭ sonore note musicale. Ulmul vînj, Sîngerul, etc. etc. cresc şueţĭ, făcêndu-şĭ loc printre sălciĭ şi se ridică—maĭ cu sémă ulmul — la o mare înălţime.

Vedere de pe lunca Dunăriĭ.

Călinul, Taula, ca şi viţa sălbatecă îşĭ aŭ o viaţă fericită aicì. Sălciile sunt putreḑite de vreme, carĭ nu drege cì distruge în mânia sa, aşà că la ele nu găsescĭ sdravĕn decât numaĭ cója şi o parte din marginile trunchiuluĭ; în mijloc însă saŭ este scorborită saŭ plină de putrigaiŭ ce nu este decât carnea sa lemnósă intrată în putreḑiciune.

In timpul furtunelor unele din ele se prăvălesc şi în cădere fac încă pe vecina eĭ a se prăvălì, acésta pe alta şi aşà până ce prăvălirea e oprită de o puternică salcie care încă seméţă, se uită cu trufie la cele ce, schilodite, şi prăvălite, staŭ la piciórele eĭ.

Şi multe sălciĭ uriaşe staŭ doborîte de bătrâneţe şi de vreme, iar rĕutăciosul timp le sapă aşà mórte cum sunt şi le preface cu încetul în putrigaiŭ ca să îngraşe pămîntul.

Sălciile, Plopul, Ulmul-vînj, etc. cresc d'avalma. Este o hălăciugă nepătrunsă de picior de om. Viţa sĕlbatecă îşĭ are trupul (curpenul) de o bătrîneţe ce póte numĕrà vécurĭ şi o lungime

de peste 50—60 m., dacă nu şi peste 80 m. une-orĭ. Ea se înalţă agăţată de salciĭ şi plopĭ până în vîrful lor şi înfăşióră totul cu vânjósele eĭ braţe. Din aceste curpene se fac cablurĭ pentru podurĭ pe vase, braţe saŭ chiotorĭ pentru leşĭ şi alte trebuinţe pescărescĭ. Trebue să scim că aceştĭ curpenĭ sunt aşà de puternicĭ că sunt preferaţĭ cablurilor de sîrmă chiar. Eĭ aŭ şi facultatea d'a nu putreḑì în apă şi pot sta fórte cum se cade doĭ şi treĭ anĭ în slujba unde sunt puşĭ. Alţiĭ, pun curpenĭ la puţurile cu cumpĕnă. Săteniĭ îĭ preferă în locul lanţuluĭ care de multe orĭ sare, pe câtă vreme el este vânjos, elastic, şi pe lângă acésta nu se róde lesne la frecăturile ce încércă. Pe unde se află o rădăcină de viţă sĕlbatică cu mare greutate poţĭ merge înainte, şi cu răbdare, de vreme ce cât se întinde ea, e hălăciugă (hăţiş) de pare că natura o pune stăvilar să nu maĭ înainteze înainte pasul omuluĭ rĕŭ gânditor.

Aceştĭ curpenĭ fac róde: uniĭ nisce strugurĭ albĭ, deşĭ şi mărunţeĭ, sticloşĭ, cu gust fórte aromatic, aprópe ca mischetul ; alţiĭ tot asemenea însă negriĭ roşiaticĭ. In vremea, când viţa are rod bun, struguriĭ şed clădărie, de-ţĭ este maĭ mare dragul.

Spun bătrâniĭ că odinióră cine aveà îndrăsnélă, culegeà din aceştĭ strugurĭ şi făcea un vin ce aveà o aromă rară.

Pe dedesubtul uriaşilor copacĭ aquaticĭ şi vânjoşilor curpenĭ, rugiĭ fac mure brumăriĭ, cam albişóre, carĭ ajung la mărimea uneĭ nucĭ chiar. Când e toiul murelor, prin luna luĭ Cuptor şi Gustar, toţĭ rugiĭ scot crésta négră în sus şi adesea se clétină sub puterea greutăţiĭ prea împovĕrătóre a roduluĭ lor.

Atât struguriĭ cât şi murele brumăriĭ ale rugilor sunt o hrană vecĭnică, graurilor şi păsĕrilor carĭ se pot strecurà prin desiş...!

In ostrov maĭ sunt şi călinĭ carĭ fac róde roşióre pe care locuitoriĭ, dar maĭ cu sémă babele, le recomandă ca lécurĭ împotriva unor bóle. Ele sunt amarĭ când sunt verḑĭ şi când sunt cópte, iar după ce se svîntéză, după ce sucul amar se evaporéză şi ele rĕmân sbârcite, aŭ un gust acrişor şi fórte puţin amar; şi în mijloc de tot aŭ un sîmbure lătăreţ ca bobul de linte.

In vreme, ostrovul Bătinul, a fost pustiŭ, numaĭ piraţiĭ l'aŭ călcat; aḑĭ însă, din ce în ce, ḑi cu ḑi, omul începe a pătrunde prin nestrăbătutul desiş.

Pe lângă acestea pămîntul ostrovuluĭ, pe dedesubtul copacilor este căptuşit cu fel de fel de ierburĭ ca: buşagul, granariţa de baltă, mohorul moţat şi spicuit, códa-vaceĭ, căpşuna bălţeĭ, ţeperigul etc. şi florĭ ca: ghiocelul, care în Prier înălbesce ostrovul şi îmbiază aerul cu mirosul sĕŭ îmbălsămitor, crinul sĕlbatic, miosotul şi alte florĭ, felurĭ şi chipurĭ maĭ colorate, maĭ mirositóre, maĭ rarĭ şi maĭ minunate. E o minune şi rĕmâne în mirare cel ce întâia óră hălăduesce ce-và în viaţa sa în Bătin.

(Va urma)

Marin M. Ţiculescu
învĕţ. Vlaşca.

Cultura cartofuluĭ, din punct de vedere agricol și economic (1).

Noĭ agronomiiĭ din ţara nóstră, carĭ am propagat prin scris în presa agricolă şi prin broşurĭ cultura cartofuluĭ, am voit să stîrpim, saŭ cel puţin să micşorăm cultura celor-lalte plante agricole ce se cultivă la noĭ în ţară? Oare nu ne-am dat destul de bine séma întru cât cartoful póte servì la hrana sătenilor noştri? Erà posibil ca într'un pămînt bogat ca al nostru să se stârpéscă cultura grâuluĭ şi a porumbuluĭ ca şi a plantelor leguminóse, pentru cultura cartofuluĭ care cresce şi în pămînturile sĕrace şi maĭ nisipóse?

Se puté ca noĭ agronomiiĭ să facem ast-fel de lucru? Dar să las presupunerile şi să reviŭ la adevĕr la partea economică şi agricolă a culturiĭ cartofuluĭ. Aceste 2 părţĭ principale de carĭ se bucură cartoful în agricultura Europeĭ, se pot resumà în douĕ cuvinte.

Este maĭ rentabil, adecă maĭ bănos decât orĭ-ce plantă agricolă, ce se cultivă pe suprafaţa pămîntuluĭ până astăḑĭ. Acésta este partea economică. Ca plantă agricolă, fiind o plantă prăşitóre, după el se póte semĕnà orĭ-ce plante cereale de tómnă saŭ de primăvară.

Un lucru să nu se uite, că ceea-ce face chimistul în laboratoru luĭ, de multe-orı nu se potrivesce cu ceea-ce face agricultorul afară la câmp, care trebue să aibă în vedere tot-deauna partea economică a familieĭ luĭ şi chiar a ţăriĭ. Chimistuluĭ îĭ este fórte uşor de a ḑice, că de óre-ce cartoful nu conţine decât 14 la sută azot şi grăsime maĭ de loc, în schimb însă apă multă, decĭ afară cu el din hrana omuluĭ, decĭ afară cu el şi din cultura câmpuluĭ.

Dar, când grâul, porumbul şi alte plante leguminóse nu se fac, aşa-ĭ că este bun şi cartoful, deşì este puţin avut în azot? Apoĭ *agricultorul şi muncitorul irlandez şi slovacul* din nordul Ungarieĭ, din causă că se hrănesce cu cartof în loc de mămăligă, a degenerat?

In aceste ţărĭ de cartofĭ sunt maĭ mulţĭ tuberculoşĭ, scrofuloşĭ şi pelagroşĭ decât la noĭ în ţară?

Aceĭ dintre mariĭ noştriĭ proprietarĭ saŭ alţiĭ cu dare de mână, carĭ aŭ fost la băile *Siliacĭ* din nordul Ungarieĭ, care se găsesc aşeḑate între cele douĕ micĭ orăşele, Altsohl şi Neusohl, aŭ putut să constate că acéstă populaţiune este maĭ voĭnică decât populaţiunea nóstră muncitóre de la oraşe şi sate. Óre Slovacul şi Irlandezul, se hrănesc numaĭ cu cartofĭ? Nu mănâncă pe lângă cartofĭ, ouĕ, brânză, lapte, carne, pesce,

(1) Veḑĭ No. 42 — 43.

fasole, linte şi bob? Aceste legumĭ, caşì ouĕle, laptele, pescele, etc., nu daŭ corpuluĭ, ceea-ce-ĭ lipsesce cartofuluĭ? Oare sătenii noştriĭ se hrănesc numaĭ cu mămăligă şi cu pâne? Saŭ daca s'ar h ănì numaĭ cu mămăligă şi n'ar mâncà şi pesce, carne, ouĕ şi legume, ca fasolea etc., ar puté să muncéscă de diminéţa până séra? Deci, ceea-ce pentru săteniĭ noştriĭ este mămăliga pe lângă lapte şi brânză, aceea este cartoful la Slovac şi Irlandez, care nu produce pelagra ca mămăliga făcută din porumb stricat.

Daca ne-am luà după ceea-ce iese din laboratorul chimistuluĭ asupra cartofuluĭ, ar trebuì ca Irlanda caşì nordul Ungarieĭ, etc. unde nu reuşesce cultura grâuluĭ şi a porumbuluĭ, să fie pustie, saŭ numaĭ pastorală. Deşì Irlandezul se hrănesce cu cartofĭ în loc de mămăligă, dă mult de gândit Englezuluĭ, caşì Slovacul Ungurilor. Oare este maĭ bine ca să cumpĕrăm cartofĭ de la agricultoriĭ Ungurĭ de pe lângă Braşov, şi să nu mâncăm cartofĭ cultivaţĭ de săteniĭ noştriĭ?

Să trimetem banĭ la Braşov pentru cartofĭ, după cum trimetem în Bulgaria pentru cépa cultivată la noĭ. Este bun şi logic acest lucru?

Noĭ agronomiĭ, când susţinem cultura cartofuluĭ, nu înţelegem, ca fie-care sătean să cultive cartofĭ şi pentru a vinde, ci numaĭ pentru el şi animalele de muncă şi rentă; tocmaĭ aşà după cum ḑicem sătenilor: cultivaţĭ zarzavaturĭ pentru voĭ, ca să nu cumpĕraţĭ de la grădinariĭ Bulgarĭ.

Dar, nu este maĭ puţin adevĕrat ca săteniĭ agricultorĭ carĭ se găsesc pe lângă oraşe, să cultive şi pentru eĭ şi pentru vînḑare cartoful caşì zarzavaturile, şi tocmaĭ acésta este şi dorinţa d-luĭ ministru Haret, de a da premiĭ de încuragiare pentru ast-fel de culturĭ, învĕţătorilor.

Pentru ast-fel de produse agricole, de ce să nu câştige ce-và banĭ săteniĭ noştri agricultorĭ, decât străiniĭ. E bine şi economic, ca să vedem tómna pe stradele oraşelor nóstre, carĕ încărcate cu zarzavaturĭ, cultivate de bulgarĭ şi carĕ cu cartofĭ aduşĭ de la Braşov, să dăm banĭ pe ast-fel de produse, pe când ele s'ar puté cultivà şi de săteniĭ noştri. După noĭ, teoria, că populaţiunea satelor va degenerà, daca va mâncà pe sĕptămână odată, saŭ de 10 orĭ câte ḑece cartofĭ, socotit de fie-care fiinţă omenéscă, este o teorie greşită, şi daca am primi-o de bună, ne întórce înapoĭ cu 20 de anĭ, când cartoful se cultivă fórte puţin, şi să se aducă din Transilvania. Se scie că la 1886, când s'a adoptat tariful autonom în locul convenţiuniĭ comerciale cu Austro-Ungaria, cartofiĭ din Transivania ne maĭ putĕnd fi importaţĭ, şi la noĭ în ţară cultura fiind cu totul redusă, s'a vîndut cartofiĭ suta de kgr. cu 20 şi chiar cu 24 leĭ. Acest tarif, a făcut ca cultura cartofuluĭ, cel puţin în apropierea oraşelor, să se întindă din ce în ce maĭ mult, aşà că după 3 anĭ suta de kgr. de cartofĭ s'a micşorat la 10 leĭ, şi maĭ pe urmă la 6 şi 5 leĭ. Cu schim-

barea tarifuluĭ vamal, iarăşĭ a început ca cartoful din Transilvania să facă concurenţă celuĭ românesc. Decĭ, combaterea culturiĭ cartofuluĭ, dacă ne-am luà după teoria d-luĭ dr. Urechiă, ar fi în dauna agriculturiĭ şi consumaţiuniĭ, în dauna economică a ţăreĭ.

După noua teorie, ar trebuì să revenim la credinţa Scoţienilor de acum 200 de anĭ, când ḑiceaŭ că din momentul ce *Sfînta Scriptură* nu amintesce nimic de acéstă plantă, nu trebue cultivată, şi la credinţa Muscalilor carĭ ḑiceaŭ că este planta *draculuĭ,* deşì astăḑĭ în Rusia se pot vedé culturĭ destul de marĭ de cartofĭ, carĭ se consumă la sate caşì la oraşe. Daca cultura cartofuluĭ în Rusia, s'ar găsì în raport cu numĕrul cel mare al populaţiuniĭ, astăḑĭ acea numerósă populaţiune, n'ar suferì de fóme, după cum se susţine că suferă.

Intreb: cum este maĭ moral, din partea unuĭ guvern, de a lăsà populaţiunea să móră de fóme, saŭ să fie ajutată şi în casul acesta de a se hrănì cu cartofĭ?

Se scie că, dintre plantele agricole, cartoful este planta care nu-ĭ pasă de secetă, de plóie, de grindină, etc., se pot semĕnà vara ca şi érna (daca pămîntul nu este îngheţat), primăvara ca şi tómna, în locurĭ bogate ca şi în cele sărace, la şes ca şi la munte, el cresce şi se înmulţesce în folosul aceluia care îl cultivă. Intr'o bună cultură póte să producă 20 de miĭ de kgr. la pogonul de cartofĭ, care vînduţĭ numaĭ cu 3 centime suta de kgr. avem 600 leĭ.

Care produs agricol se póte vinde cu 3 centime suta de kgr., afară de cartof, şi cu tóte acestea câştigul să fie satisfăcĕtor? Dacă cartoful nu este hrănitor ca grâul şi porumbul, nicĭ grâul, nicĭ porumbul nu este atât de bănos ca cartoful. Decĭ, aceste plante în viéţa economică a popórelor se satisfac unele pe altele.

In resumat, ceea-ce a făcut d-l ministru Haret, nu este decât un lucru bun şi folositor pentru sate de a încurajà prin premiĭ introducerea cartofuluĭ de către fie-care sătean agricultor. Ca pe lângă pogonul de grâŭ, porumb şi plante leguminóse, să cultive şi câte un sfert de pogon cu cartofĭ, care să-ĭ servéscă de hrana luĭ şi a animalelor luĭ în ḑile albe ca şi în ḑile negre. Şi să nu ascultăm de aceĭ carĭ susţin că cartoful este bun numaĭ ca garnitură pe lângă biftecurĭ; celor săracĭ, le pot servì ca garnitură pe lângă lapte, brânză, pesce şi fasole, în loc de mămăligă.

V S. **Moga.**

Pentru zidarĭ. Un bun ciment, care se întăresce iute, se póte preparà dacă se amestecă litargir (Bleiglätte) cu glicerin. Acest ciment se póte întrebuinţà la construcţiunĭ în apă, pentru cisterne de petroleŭ şi la orĭ-carĭ alt fel de clădirĭ.

Cum e craterul Vesuviului în timp de erupţiune.

Dr. N. S. Shaler, profesor de geologie la universitatea Havard, a publicat un articol «despre natura vulcanilor» în North American Review. In 1882, în vremea uneĭ erupţiunĭ, a avut îndrăznéla de a se apropià până la marginea crateruluĭ şi, acoperindu-şĭ faţa c'o mască de hârtie, a putut privì în crater. S'a folosit de furtuna ce băté şi alungà gazurile înăbuşitóre. Iată ce spune: «Căldura erà de nesuferit şi aerul, une-orĭ, plin de fum şi de puciósă, în cât erà aprópe să mĕ înăbuşe. Afară de astea maĭ la fie-care explosiune cădém la vale pe cósta acoperită de cenuşe şi iar ne urcam... Craterul erà larg de maĭ multe sute de picióre şi de o sută saŭ două de adânc... Pereţiĭ lăuntricĭ aĭ crateruluĭ formaŭ ca o pâlnie, care se sfîrşià printr'un puţ vertical, larg de vre-o 60 de picióre. Partea de sus a pâlnieĭ nu erà destul de fierbinte pentru a fi luminósă, dar treimea de jos erà roşie şi maĭ jos şi maĭ aprinsă, iar partea verticală erà albă de fierbinţélă. Puţul erà de treĭ patru orĭ pe minut plin cu lavă albă, fórte lichidă şi fierbinte, care păreà aşà de subţire ca apa şi se urcà repede în sus, până ce umpleà craterul, umplêndu-l până la înălţimea de 30 saŭ 40 de picióre. Apoĭ se umflà ca o bĕşică şi lava erà aruncată ca dintr'un tun. Aşà de repede se petreceaŭ fenomenele, în cât de la timpul când lava abià se zărià în fundul puţuluĭ la adâncimea de vre-o 50 de picióre sub sfîrşitul pâlnieĭ şi până la explosiune, abià treceaŭ treĭ secunde. Explosiunea păré pricinuită de aburĭ de apă şi de gazurĭ fórte elastice. Indată după explosiune lava ne aruncată cădeà în puţ şi nu se maĭ puteà zărì. Aburiĭ eraŭ de la început cu desăvîrşire străvedjiĭ, dar pe dată se făceaŭ cenuşiĭ ca oţelul şi după o secundă saŭ două aveaŭ colóre albiciósă ca fumul. De pe miros am putut cunósce că gazurile eraŭ aburĭ de apă, acid sulfuros şi probabil ce-và clor şi alte gazurĭ. După patru saŭ cincĭ secunde curentele puternice de aer pricinuite de lavă alungaŭ fumul aşà că se puteà din noŭ vedeà în puţ şi în pâlnie. Lapiliĭ se mişcaŭ în sus cu iuţélă de cel puţin patru sute de picióre pe secundă. Timpul ce treceâ între plesnirea băşiceĭ de lavă şi căderea sfărîmăturilor, arătà că se urcaŭ până la o înălţime de peste 1.500 de picióre (500 de metri). N'am mai putut urmà cu observaţiunile pentru că a încetat furtuna şi bucăţile de lavă începuseră a cădeà în apropiere de mine».

*
* *

Pentru brutarĭ. Pânile şi franzelele căpĕtă o colóre frumósă lustruită, dacă se ung, după ce se scot din cuptor cu următórea composiţiune: 30 de grame făină de cartofĭ se amestecă cu apă rece, până se formézä un fel de aluat, după aceea mestecând mereŭ cu o lingură adaugăm o litră de apă fértă.

De pe Domeniul Corónei.

In ḑilele de la 1—4 Iulie a. c. d-l Ión Kalinderu, Administratorul Domeniuluĭ corónei, a fost în inspecţiunea Domeniuluĭ Dobrovĕţ din judeţul Vasluĭ.

După ce s'a interesat de aprópe despre modul de cultură a moşieĭ şi de exploatareà păduriĭ, d-sa a vizitat ferma Domeniuluĭ cum şi tóte cantónele silvice, arătând îmbunătăţirile ce urméză a se face.

In ḑiua de 2 Iulie d-sa a viḑitat şcólele din Ruşĭ şi Moldovenĭ precum şi Societatea culturală şi Primăria locală, dispunênd a se face maĭ multe îmbunătăţirĭ în jurul şcólelor şi grădinilor şcolare, dând şi câte o gratificaţiune de 40 leĭ Invĕţătoruluĭ I. Vasiliu şi d-reĭ Invĕţătóre Al. Dascălescu, iar la Primărie d-sa a dispus să se deà maĭ multe tablourĭ, scaune şi perdele.

Tot în aceeaşĭ ḑi, d-sa a vizitat Biserica şi şcóla din cătuna Slobozia; la biserică d-sa a controlat pictura şi reparaţiunile ce se fac de Administraţiunea Domeniilor Corónei, iar la şcólă s'a întreţinut câte-va momente cu săteniĭ localĭ carĭ se adunaseră în mare numĕr dându-le sfaturĭ morale şi arătându-le în limbagiul popular relele urmărĭ ale alcoolismuluĭ: Rĕmânênd pe deplin mulţumit de îngrijirea şcóleĭ, a dat o gratificaţiune de 40 leĭ d-luĭ învĕţător, povĕţuindu-l atât pe d-sa cât şi pe brigadierul silvic local să ţină conferinţe morale sătenilor.

In ḑiua de 3 Iulie a vizitat şcóla şi bisericile române şi lipovenéscă din Dumasca. La biserica românéscă a dispus să se facă o reparaţiune exterióră, la cea lipovenéscă a dăruit materialul necesar pentru reparaţiunea eĭ şi împrejmuirea cimitiruluĭ, iar la şcólă maĭ multe îmbunătăţirĭ dând şi o gratificaţiune de 40 leĭ Invĕţătoruluĭ.

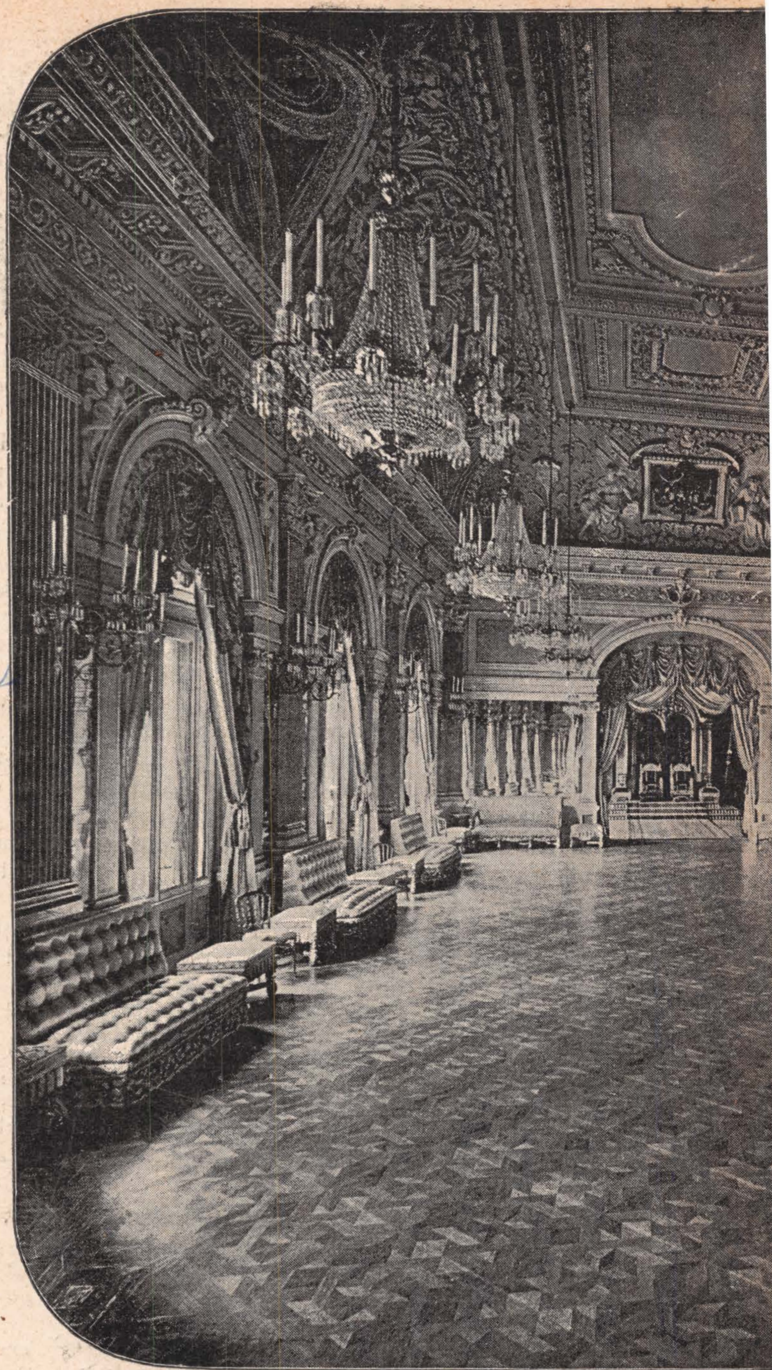
A vizitat apoĭ bisericile din Moldovenĭ şi din Ruşĭ, dând ordin a se vărui în exterior şi a se face micĭ reparaţiunĭ în interiorul bisericiĭ din Moldovenĭ.

In aceeaşĭ ḑi d-l Ión Kalinderu a vizitat teatrul sătesc unde d-l Invĕţător I. Vasiliu a dat cu copiiĭ o frumósă representaţiune. D-sa remâind fórte mulţumit a dăruit elevilor 20 leĭ, felicitând pe d-l învĕţător pentru munca ce pune şi arătând în scurte cuvinte importanţa teatruluĭ sătesc asupra schimbăriĭ relelor moravurĭ.

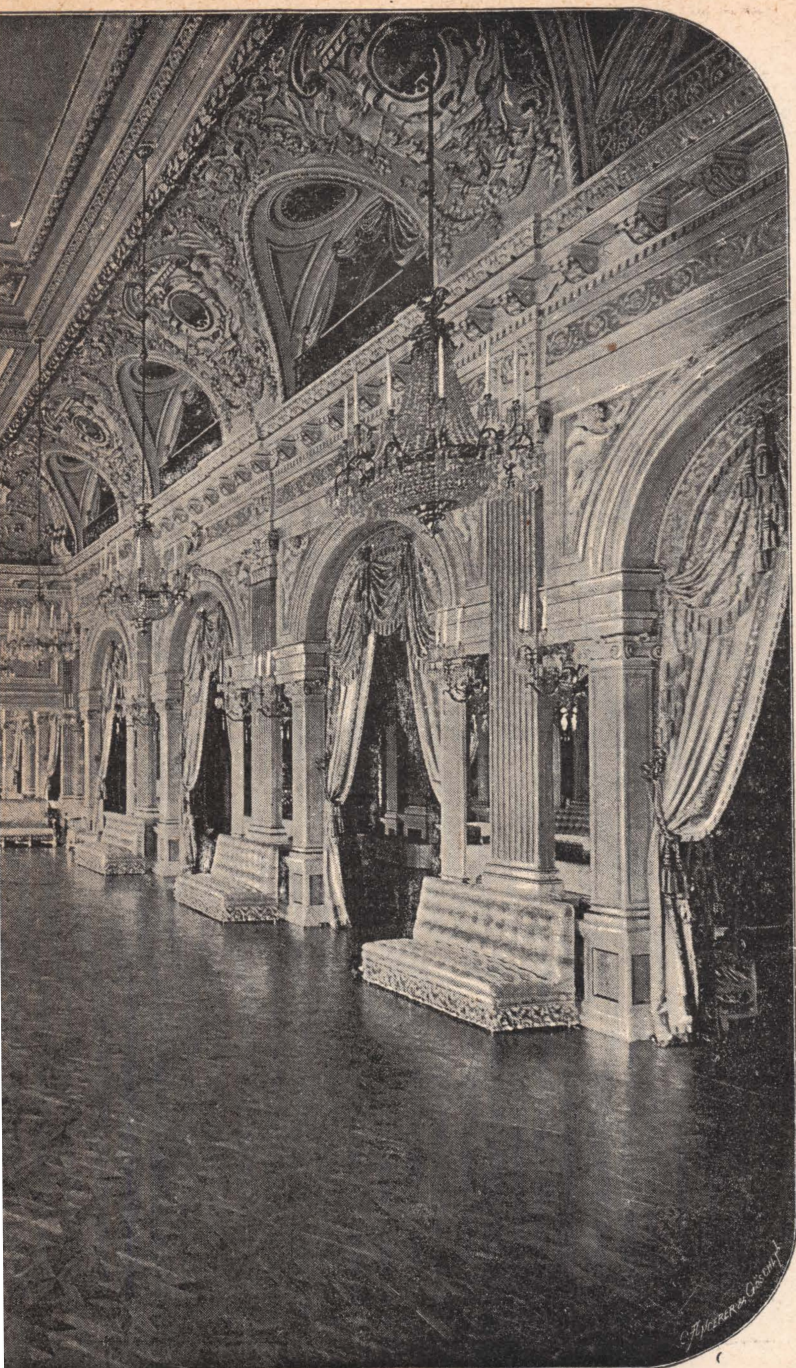
In acest scurt timp populaţiunea locală fericită că a avut aprópe de ea pe bunul lor protector, n'aŭ întârḑiat a-l întâmpină. Fruntaşiĭ satuluĭ aŭ fost primiţĭ la d-sa, dându-le sfaturĭ şi arătându-le calea ce trebue să urmeze pentru binele obştesc.

* * *

Munca ne dă averea pe care moliile n'o póte strica şi rugina mânca; dar nicĭ hoţiĭ n'o póte fura.

Salonul cel mare de recepţiune şi sal

ronuluĭ din palatul regal din Bucurescĭ.

Dăm loc cu o nespusă bucurie, extrasuluĭ de maĭ jos, din care se póte vedé ce folóse nemărginite pot aduce societăţile economice la sate şi de ce mare ajutor sunt ele populaţiunii nóstre rurale. D-nii Spiru Haret, Ministrul Instrucţiunii ca şi d-l I. Kalinderu, administratorul Domeniuluĭ Corónei, propagatorii şi sprijinitorii acestor societăţĭ, pot fi mândrì şi fericiţĭ de resultatele bine-făcĕtóre a muncii lor.

Iar noĭ, ceĭ din jurul revisteĭ «Albina», avem mângâierea de a fi contribuit, de la 1897, data apariţiunii revisteĭ, la propagarea acesteĭ binefăcĕtóre ideĭ, după cum stă mărturie colecţiile celor 5 anĭ de apariţie.

Extract din raportul d-luĭ Dem. Ripénu, presentat d-luĭ Ministru al Cultelor şi Instrucţiunii publice şi membrilor consiliuluĭ de administraţiune al societăţiĭ economice „Peleşul“ din Com. Predeal, în ḑiua de 16 Iulie, cu ocasiunea aprobăriĭ bilanţuluĭ semestruluĭ I-iŭ, anul 1902.

Domnule Ministru,

Incă din anul 1894 emiţêndu-se ideia înfiinţăriĭ uneĭ societăţĭ de credit şi economie în acéstă localitate, ne-am întrunit, am desbătut şi aprobat statutele şi în prima ḑi s'aŭ şi depus aprópe 12 miĭ leĭ. Dar rĕŭ voitoriĭ, aceĭ carĭ, eĭ înşişĭ nu puteaŭ să facă ce-và bun, din egoism, aŭ semĕnat zizania. Pe motive prea puţin temeinice, aŭ început o propagandă ostilă societăţiĭ, atacând în mod neleal pe înfiinţătoriĭ eĭ. Câte-và din persónele, alese în consiliul de administraţiune de atuncĭ, simţindu-se, órecum blesaţĭ, aŭ hotărât restituirea capitalurilor depuse şi astfel societatea a încetat, treĭ ḑile după constituire. Ideea însă prinsese rădăcinĭ şi ca să nu lăsăm începutul uneĭ acţiunĭ fără resultate vĕdite, câţĭ và ne-am hotărît, să dăm concursul societăţiĭ *„Caraimanul“* care se preconcepeà în acest plaiŭ, şi care şi-a fixat sediul în com. Bréza, unde locuiaŭ iniţiatoriĭ eĭ. Un numĕr de 57 Predelenĭ s'aŭ înscris treptat la acea societate, cerênd delegat al lor pe d-l P. Dăscălescu, actualul casier al societăţiĭ nóstre, să intre în consiliul de administraţiune al societăţiĭ. Faptul acela îndeplinit, ceĭ 57 de membri, aŭ realisat, la societatea «Caraĭmanul», de la înfiinţarea eĭ până acum, un capital de aprópe 65.000 leĭ.

Greutatea, dificultăţile, ce se presintaŭ, fie pentru depunerea miselor lunare, fie pentru înlesnirile pe carĭ trebuia să le facă societatea «Caraimanul», şi Predelenilor, ne-aŭ îndemnat, să luăm iarăşĭ în desbatere cestiunea înfiinţăriĭ uneĭ societăţĭ în comuna nóstră.

Un grup, de astă dată maĭ restrîns, am cernut bine ideea şi alcătuit statutele, în ḑiua de 22 Noemvrie 1897, am convocat săteniĭ la o întrunire. De la ora 6 după amiaḑĭ şi până la 1 nóptea, s'aŭ discutat şi aprobat statutele, s'a ales consiliul de administraţiune şi societatea a început a funcţionà, chiar de a

poua ḑi. Iată un mic pasagiŭ din procesul verbal, dresat la înfiinţarea acesteĭ societăţĭ.

„Proces-Verbal

. . . .

„Simţindu-se absolută necesitate pentru înfiinţarea uneĭ „societăţĭ de credit şi economiĭ în comuna Predeal, sub- „semnaţiĭ în urma învităriĭ făcută de comitetul de iniţia- „tivă compus din d-niĭ D. Rîpénu învĕţător, D. Frîncu şi „P. Dăscălescu, ne-am întrunit în adunare generală în lo- „calul primărieĭ din Azuga.

„Acì. . . . .

. . . .

„Pe aceste considerate:

c). *„Am hotărît înfiinţarea în comuna Predeal, a uneĭ „societăţĭ de credit şi economiĭ numită „Peleşul“ cu sediul „în Azuga“. etc. etc.*

Societatea deşi a început să funcţioneze chiar de a doua ḑi, dar pentru a ne pune în conformitate cu codul de comerciŭ, am cerut autorisarea Tribunaluluĭ şi Camereĭ de comerciŭ, legalisând ast-fel statutele societăţiĭ. Pentru acest scop, şi spre a nu ne ciocnì cu legile în vigóre a trebuit să facem nouĭ acte, ca şi cum societatea s'ar fi înfiinţat în ḑiua de 9 Martie 1898.

Odată terminate şi aceste formalităţĭ, carĭ aŭ costat pe societate *peste 500 leĭ,* instituţiunea nóstră a început a funcţionà regulat, cu tóte uneltirile ómenilor micĭ la suflet, carĭ, după nereuşita înfiinţăriĭ celeĭ d'întâiŭ societăţĭ, credeaŭ, că dór, dór, vor puté surpà şi pe a doua. Nu le-a succes însă, şi aḑĭ aceĭ protivnicĭ, consider ca o favóre deosebită, cinstea de a fi membriĭ aĭ societăţiĭ «Peleşul».

In primul an social s'aŭ înscris 167 membri, carĭ aŭ realisat toţĭ la olaltă, un capital de 24.790 leĭ şi 40. Din aceştia, pe motive bine cuvîntate de statute, aŭ fost nevoiţĭ să se retragă, 13 membri, cu un capital de 1.364 leĭ şi 01/₀₀.

Al doilea an social s'a presintat cu un saldo general net de 45.099 leĭ tocmaĭ şi cu un numĕr de 208 membri.

Anul al III-lea, 1900, s'a încheiat cu un sald general net de 60.395 leĭ şi 79 banĭ şi cu un numĕr de 222 membri rĕmaşĭ în societate.

In al 4-lea an, 1901, numĕrul membrilor aŭ atins cifra de 236, carĭ aŭ încheat anul social cu un sald-general net de 73.575 leĭ şi 02 banĭ.

Procentele realisate depunĕtorilor aŭ variat între 9,5 şi 11,5%, neuitându-se însă nicĭ disposiţiunile coduluĭ de comerciŭ, pentru înfiinţarea *«fonduluĭ de reservă».*

Acésta este în liniĭ generale situaţiunea financiară a societăţiĭ în ceĭ d'întâiŭ 4 anĭ aĭ activităţiĭ sale. Resultatul moral este însă cu mult maĭ mare. In tótă comuna Predeal:

a) S'aŭ construit din noŭ, cu ajutorul societăţiĭ, 42 de case, după un stil maĭ sănătos şi maĭ plăcut ca în trecut, şi după un plan óre-cum stabilit.

b) 16 case s'aŭ reparat.

c) S'aŭ cumpĕrat din noŭ 18 perechĭ boĭ.

d) La 32 boĭ stingherĭ, li s'aŭ cumpĕrat perechĭ.

e) De asemenea prin economia înţeléptă a societăţiĭ, săteniĭ aŭ cumpĕrat 31 vacĭ cu lapte, pe cât posibil de maĭ bună rasă.

Camăta, care până acì deşì pe ascuns, dar se esercità, fiind cea maĭ mică de un leŭ la pol pe lună, ca atare de 60% pe an, plus că dobânda se oprià din capital, ceea-ce revenià aprópe 71 la sută pe an, a dispărut.

Maĭ mult ca atât; la uniĭ sătenĭ la carĭ nu găsiaĭ la eĭ puşĭ de-o parte 5 leĭ, dar, datorĭ la debitanţiĭ de bĕuturĭ spirtóse, eraŭ până la peste o sută leĭ, adĭ, aŭ economisit la societate câte-và sute de leĭ, uniĭ chiar aŭ atins mia şi ce-và maĭ mult, aŭ început a rărì cârciumile. Mulţĭ debitanţĭ de bĕuturĭ spirtóse aŭ dat înapoĭ. Unul, un ovreiŭ, a fost declarat de falit.

Nu voiŭ dice, că numaĭ societatea nóstră a realisat tóte acestea, dar rolul eĭ a fost totuşĭ maĭ mult decât important.

In durata acésta, de agitaţiune vĕdită pentru interesele economice ale locuitorilor acesteĭ comune, conducĕtoriĭ mişcăriĭ, urmărind necontenit scopul grupăriĭ sătenilor în jurul uneĭ instituţiunĭ aşà de folositóre lor, aŭ îndemnat pe sătenĭ şi aŭ reuşit să-ĭ facă a săvîrşì câte-va fapte filantropice destul de exemplare faţă cu numĕrul şi posiţiunea lor. Imĭ permit a cità acì câte-và:

1) In anul 1897, pe la finele luneĭ Noemvrie, întîmplându-se ca locuitoruluĭ Nică Iacob din cătunul Predeal să-ĭ ardă casa, grajdul, boiĭ de muncă, în fine tot cuprinsul ce avé, până şi îmbrăcămintea lor, scăpând aprópe goĭ din flacările foculuĭ, imediat după îndemnul şi sub Preşedinţia învĕţătoruluĭ D. Rîpénu, s'a format un comitet de ajutor. Acest comitet a reuşit a colectà, şi numaĭ în timp de 6 dile, suma de 1.168 leĭ, cu carĭ, treĭ dile în urmă a cumpĕrat, din vecinătăţile Braşovuluĭ, o pereche de boĭ tinerĭ şi frumoşĭ, pe care i'am dăruit infortunatuluĭ, în diua de Sf. Nicolae, 6 Decemvrie, cu ocasiunea hramuluĭ Sfinteĭ Monastirĭ Predeal. Cu restul banilor s'aŭ plătit tóte datoriile către fisc, pe carĭ nenorocitul le avé din trecut şi pe un an înainte; i-am procurat pentru tótă érna cele necesare, pentru hrana familieĭ şi vitelor luĭ, iar în primăvară, sub stricta observare a comitetuluĭ, i s'a construit case noĭ şi i s'a maĭ dat şi 4 leĭ şi 70 de banĭ în mână.

In primăvara anuluĭ 1901 întîmplându-se, să móră locuitorul Şerban Ión, de fel din comuna Moroenĭ-Dâmboviţa, dar asociat în Predeal de vre-o 2—3 anĭ, şi lăsând după sine, în complectă sărăcie, o soţie neputinciósă şi 5 copiĭ, acelaş comitet, a colectat de la buniĭ locuitorĭ aĭ Predealuluĭ, suma de 136 leĭ şi 40

banĭ, cu care a înmormântat pe nenorocit şi a inlesnit pentru cât-va timp existenţa ḑilnică sĕrmanilor orfanĭ.

In primăvara anuluĭ acestuia, locuitoruluĭ Niţă I. Popovicĭ murindu-ĭ, nu din negligenţă, ci din întîmplare în timpul muncel, unul din ceĭ doĭ boĭ, carĭ eraŭ singurul mijloc de traiŭ pentru acest sătén, acelaş comitet i-a strîns suma de 160 de leĭ, cu carĭ i-a cumpărat alt boŭ.

Pe lângă acestea, şi alte maĭ multe acte filantropice, pentru ceĭ lovıţĭ de sórtă, aŭ pornit din sînul aceluiaşĭ comitet, şi ele aŭ fost în strînsă legătură cu fiinţa societăţiĭ. Şi dacă societatea n'a putut personal, cu de la ea fond, să aline tóte acele suferinţĭ causa a fost, că formalităţile, reclamând multe cheltuelĭ la început nu-ĭ permisese înfiinţarea şi a unuĭ fond filantropic.

In timpul din urmă însă, s'a luat măsurĭ şi pentru complectarea acestuĭ gol. Incă de anul trecut s'a realisat, din veniturile societăţiĭ, fără să se atingă capitalul social saŭ procentele luĭ, suma de 150 leĭ, din carĭ s'aŭ cheltuit deja 100 leĭ cu ocasiunea înmormîntăriĭ regretatuluĭ D. Frîncu, fostul preşedinte activ al acesteĭ societăţĭ.

In liniĭ generale, cam acestea sunt resultatele activităţiĭ societăţiĭ Peleşul până în present. Ródele eĭ se vor vedé însă maĭ târḑiŭ, cu mult maĭ marĭ, aşà după cum trebue să fie.

Ne îndreptăţesce a crede acésta, cu atât maĭ mult cu cât acéstă societate, prin o coincidenţă fericită, fiind înfiinţată în timpul Onor. d-vóstră ca Ministru, 1897, aḑĭ ea are fericirea a fi visitată de d-vóstră, cel d'întâiŭ, din conducĕtoriĭ scumpeĭ nóstre ţărĭ, care v'aţĭ oferit, a fi protectorul acestor aşeḑĕminte de economiĭ, menite a ne pregătì bine şi pe nesimţite, spre a da lupta, lupta cea mare, a repurta victoria şi pe tĕrîmul economic naţional.

Imĭ iaŭ permisiunea dar, şi cred că am asentimentul întreg consiliuluĭ de administraţiune, să vĕ urez viaţă, sănătate şi voe bună, ca pe lângă alte fapte marĭ ce veţĭ realisà, să ne aduceţĭ şi o lege protectóre în adevĕratul înţeles al cuvîntuluĭ, pentru societăţile economice, carĭ în fond şi de fapt sunt opera Onor. d-vóstră.

Domnule Ministru şi Domnilor Membri,

Anul social 1901, după cum am arătat maĭ sus, s'a încheiat cu un sald general net de 73.575 leĭ şi 02 banĭ şi cu un numĕr de 236 membri. La 30 Iunie 1902, finele primuluĭ semestru al acestuĭ an social, se găsesc înscrişĭ 284 membri, iar societatea se presintă avênd atât la intrărĭ cât şi la eşirĭ suma de 87.648 leĭ şi 77 banĭ şi un saldo general net de: *opt-ḑecĭ de miĭ opt sute treĭ-ḑecĭ şi douĭ leĭ şi 67 banĭ*, aşà după cum se prevede în urmĕtorul bilanţ:

INTRĂRI

BILANŢUL SEMESTRULUI

1902 Ianuarie 1	*Sald general la 1 Ianuarie 1902.*				
» » »	Capital social	71.865	75	71.865	75
» » »	Fond filantropic şi de reservă . .	1.709	27	1 709	27
1902 Iunie 30	Incasat capital social de la 1 Ianuarie — 30 Iunie	7.257	50	7.257	50
» » »	Incasat Procente de la 1 Ianuarie — 30 Iunie	3.154	55	3.154	55
» » »	Incasat Fond de reservă	157	60	157	60
» » »	Incasat Fond de administraţie . . .	1.660	63		
» » »	Idem în comptul acestuĭ fond . . .	362	37	2.023	—
» » »	Cheltuelĭ rambursabile	145	—		
	Idem în Comptul acestuĭ fond . . .	1.336	10	1.481	10
	Suma leĭ . . .			87.648	77

ACTIV

1902 Iunie 30	Portofoliul: Casa. Numerariŭ	2.917	05	2.917	05
» » »	» Acte de creanţe. Poliţĭ .	74.951	—	74.951	—
» » »	Cheltuelĭ rambursabile	1.336	10	1.336	10
» » »	» de administraţie	362	37	362	37
» » »	Mobilier	1.262	15	1.266	15
	Suma leĭ . . .			80.832	67

Acésta fiind situaţiunea la finelele primuluĭ semestru al acestuĭ an social presentul bilanţ.

I-iŭ, ANUL SOCIAL 1902

EȘIRI

1902 Iunie 30 Plătim de la 1 Ianuarie — 30 Iunie 1902 .	2.946	85	2.946	85
» » » Capital social liquidat	—	—		
» » » 10 la sută din procente conf. art. 7 și 8 din regulament	315	15	315	15
» » » Cheltuelĭ de administrație	1.470	—		
» » » » ordinare	553	—	2.023	—
» » » Cheltuelĭ rambursabile	1.481	10	1.481	10
» » » Din fondul de reservă polița No. 615 .	50	—	50	—
			6.186	10
Saldo general net la 30 Iunie			80.832	67
Suma leĭ . . .			87.648	77

PASIV

1902 Iunie 30 Capital social	76.176	40		
» » » Procente	2.839	40	79.015	80
» » » Fond de reservă	1.766	87		
» » » » filantropic	50	—	1.816	87
Suma leĭ . . .			80.832	67

vĕ rog, d-le Ministru și domnilor membriĭ să bine-voițĭ, a verificà și aprobà

Secretar-Comptabil, **Dem. Rîpénu.**

Cultura legumelor și a pomilor fructiferĭ (1).

FRAGII. Sunt cele maĭ plăcute dintre tóte fructele şi de aceea sunt şi căutate. In apropiere de oraşe,—maĭ ales,— cel ce va întreprinde *o cultură sistematică de fragĭ*, va fi rĕsplătit prin frumóse câştigurĭ, de óre-ce, aceste fructe, pe lângă că se desfac uşor în oraşe, dar sunt şi bine plătite, fiind mulţĭ doritorĭ a le gustà.

Fragul e o plantă vivace; cresce şi în stare sĕlbatecă prin fîneţe şi pe marginea pădurilor fiind cunoscute sub numele de căpşunĭ. Fragiĭ cultivaţĭ în grădină, daŭ róde maĭ marĭ şi maĭ frumóse. Varietăţile de fragĭ sunt fórte numeróse, deosebindu-se între ele prin mărimea, culórea, mirosul şi aroma fructuluĭ.

Fragiĭ deşì cresc aprópe în orĭ-ce fel de pămînt, însă pămînturile lutóse sunt mult maĭ prielnice. Pămîntul să fie bogat, gunoit cu gunoiŭ descompus şi să aibă o aşà exposiţiune ca să nu fie prea mult bătut de razele sóreluĭ la mieḑul ḑileĭ; să ne ferim însă şi de prea multă umbră, căcĭ în casul acesta, fructele deşì se fac marĭ, dar rĕmân acre şi fără gust.

Inmulţirea fragilor se face în treĭ felurĭ: 1) prin stolóne (aţe, curpenul ce se întinde), 2) prin sĕmînţă şi 3) prin despărţirea în maĭ multe părţĭ a uneĭ plante bătrâne.

Când stolónele aŭ căpĕtat rădăcinĭ, le deslipim (tăem) de lângă planta-mumă, lăsându-le ast-fel o sĕptămână, două, pe loc, spre a-şĭ întărì bine rădăcinile; în urmă, scoţĕndu-se din rădĕcinĭ aceste stolóne, le sădim pe rĕzoraşe de câte un metru, mult un metru şi 20 cm. de late, despărţite între ele prin potecĭ înguste; pămîntul trebue bine preparat maĭ din nainte. După resădire, udăm plantele la timp, spre a le asigurà prinderea cum şi crescerea lor. Indată ce plantele s'aŭ prins, încep a da stolóne, însă acestea trebuesc rupte, căcĭ alt-fel împiedică crescerea tinerilor plante.

Inmulţirea prin despărţirea în maĭ multe părţĭ a uneĭ plante bătrâne, se obicĭnuesce a se face pentru acele varietăţĭ de fragĭ de lună carĭ nu produc stolóne. Acest mod de înmulţire se face scoţĕnd plantele bătrâne din pămînt, împărţindu-le pe fie-care în câte treĭ, patru bucăţĭ,—după cum planta va fi maĭ puţin saŭ maĭ mult desvoltată,— căutând ca fie-care bucată să aibă rădăcină; bucăţile ast-fel despărţite, se rĕsădesc pe rĕzóre, după cum am arătat maĭ sus la stolóne.

Rĕsădirea se face servindu-ne de o mică lopăţică, făcĕnd gropile cam piezişe şi atât de largĭ şi adâncĭ cât trebue ca să să resfire (împrăscie) bine rĕdăcinile.

Iumulţirea prin sĕmînţă, deşì n'ar fi de recomandat, to-

(1) Veḑĭ No. 28 — 29, 30, 31, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 40—41, şi 42—43.

tuşĭ se póte face, însă numaĭ pentru fragiĭ de lună, ale căror fructe se fac în acest cas maĭ marĭ.

Sĕmînţa se alege din fructele cele maĭ marĭ, carĭ, după ce s'aŭ copt bine, se lasă de se stafidesc (usucă) pe plante; în urmă se culeg, curăţindu-se şi spĕlându-se de cămaşa lor (partea cărnósă a fructuluĭ), apoĭ — după ce se usuc — se pun spre păstrare pentru a se sĕmĕnà în primăvara următóre. In Martie, semĕnăm acéstă sĕmînţă într'o rĕsadniţă; maĭ înainte de a face semĕnătura, udăm pămîntul din resadniţă, lucrare ce o facem şi după semĕnare, spre a păstrà pămîntuluĭ revenéla trebuinciósă. După ce sĕmînţa a rĕsărit şi plantele aŭ ajuns a fi bune de plantat, le scótem şi rĕsădim pe un rĕzor, păstrând o parte din plante ca reservă, pentru a se înlocui acele din plante cărĭ ar pieri în timpul erniĭ din pricina geruluĭ.

După plantare, avem grijă a udà rĕsadele şi a le umbrì spre a nu se vesteji. Plantarea e maĭ bine să se facă în tot-deauna tómna, în luna luĭ August, de óre-ce, dacă s'ar face plantarea în primăvară, plantele nu rodesc de cât în anul următor. Dacă plantarea se face tómna, rezórele se acopĕr cu gunoiŭ mărunţit pentru a le adăpostì de gerul din timpul erniĭ.

Orĭ şi care ar fi felul de înmulţire al fragilor, pămîntul cere să fie săpat adînc, lucrat şi mărunţit bine. De asemenea, pămîntul trebue gunoit cu gunoiŭ bine descompus (putreḑit). Să ne ferim a întrebuinţà gunoiŭ nedescompus (neputreḑit), căcĭ gunoind pămîntul cu ast-fel de gunoiŭ, pe lângă că fructele ar căpĕtà un gust neplăcut, dar şi plantelor le merg rĕŭ.

Primăvara avem grijă în tot-deauna—după descoperirea rĕzórelor,— să tăem foile vechĭ ale plantelor, iar rĕzórele se prăşesc cu o săpăligă; pentru săparea rĕzórelor, să nu ne servim nicĭ odată de casmà saŭ de sapă, de óre-ce, aceste instrumente fiind marĭ, plantele s'ar vătămà.

Stolónele ce es pe lângă plante, trebuesc smulse căcĭ altfel plantele daŭ fructe puţine şi micĭ; acéstă lucrare se repetă de câte-orĭ va fi trebuinţă. In cas de voim a face o nouă plantaţiune, lăsăm stolóne însă nu la tóte plantele, ci numaĭ la o parte din ele, şi acestea alese dintre cele maĭ bine desvoltate.

Curăţitul plantaţiuniĭ de foĭ uscate, de stolóne precum şi prăşitul, se face şi după recoltarea fructelor. Udatul de asemenea e de mare folos; fragiĭ neudaţĭ, daŭ fructe micĭ, de aceea trebue să avem grijă a udà plantaţiunea la timp, iar când plantele încep a înflorì şi până la cócerea fructelor, udatul se repetă des şi din belşug.

Recolta fructelor se face în tot-deauna diminéţa şi nicĭ odată pe timpurĭ umede.

Pe la jumĕtatea luĭ Octomvrie, plantaţiunea se acoperă

cu un strat de gunoiŭ cam de douĕ mult treĭ degete grosime, care gunoiŭ va ferì plantele de ger în timpul erniĭ.

O cultură de fragĭ pe un acelaşĭ loc, ţine până la treĭ anĭ, iar de acì înainte producţiunea începênd a slăbì, se scot plantele din acest loc sădindu-le pe o altă tarlà.

(Va urma). **Ión E. Mihăescu.**

Inaugurarea lăptărieĭ din Bréza de sus.

In ḑiua de 3 Iunie a. c. s'a făcut inauguarea lăptăreĭ Prinţuluĭ Constantin Grigore Basarab Brâncoveanu din Bréza de sus.

La acéstă inaugurare aŭ luat parte d-nul Misir, fost Ministru al Domenilor, d. Al. Ionescu, fost Prefect de Prahova, d. Morţun deputat, d. Mielvaque cum și alte persóne venite din Bucuresci.

Pe la orele 12 m. sosesc în parcul din Bréza Prinţul Brâncovénu însoţit de persónele de maĭ sus. Acì aŭ fost primiţĭ și salutaţĭ de Brezenĭ îmbrăcaţĭ în haine de sĕrbătóre, de şcólele ambelor comunĭ—Bréza de Sus și de Jos—de preoţĭ și consiliele comunale cu primariĭ lor. La sosire corul școliĭ întonéză imnul «Trăiască Regele». In urmă preoţiĭ aŭ început «Sfinţirea apeĭ» în defaţa tuturor. Corul a executat tóte rĕspunsurile într'un chip admirabil. După «Sfinţirea apeĭ» preotul Samson D. Pepescu, dirigintele școleĭ din Bréza de sus, salută în numele Brezenilor pe noiĭ veniţĭ, apoĭ ţinù următórea cuvîntare către sătenĭ:

Ómenĭ Bunĭ,

Pentru ca să putem trăì trebue să muncim. Munca şi economia sunt izvorul bogăţieĭ. De muncă dar să ne ţinem, căcĭ ea ne dă ce ne trebue. Insă să nu căutăm a muncì numaĭ prin fabricĭ, numaĭ prin carierĭ, numaĭ prin pădurĭ, numaĭ prin ateliere saŭ numaĭ în ogorul cel mare. Nu! ci trebue să căutăm a muncì cât se póte de mult chiar în jurul caseĭ nóstre. Un proverb ḑice: pămîntul ne nasce, pămîntul ne cresce şi tot pămîntul ne mistuesce. Decĭ de el trebue să ne îngrijim. Nicĭ cea maĭ mică bucăţică de pămînt din jurul caseĭ nóstre nu trebue lăsată ne cultivată, nu trebue lăsată ne îngrijită, nu trebue lăsată să créscă pe ea buruenĭ şi mărăcinĭ. Nu. Dacă grădiniţa de lângă casa nóstră e plină de zarzavat precum: cépă, usturoiŭ, lăptucĭ, castraveţĭ, varḑă, patlagele şi altele, atuncĭ, noĭ ţăraniĭ, nu maĭ suntem nevoiţĭ a scóte banul din pungă, agonisit cu sudórea frunţiĭ, şi a-l dà Sêrbuluĭ orĭ Bulgaruluĭ, ce trec cu căruţa cu zarzavat pe drum.

Pentru noĭ ţăraniĭ e şi ar fi o ruşine să măĭ dăm banĭ Sêrbilor şi Bulgarilor pentru zarzavatul semĕnat, udat şi crescut pe pămîntul ţăriĭ nóstre. Eĭ ne ieaŭ baniĭ, trec Dunărea cu eĭ şi înapoĭ nu-ĭ maĭ aduc.

Pentru-ce dar să maĭ îngăduim acéstă stare de lucrurĭ? Ce? Adecă noĭ nu ne pricepem să cultivăm zarzavat?! Priviţĭ în grădina şcóleĭ nóstre şi veţĭ vedea: cépă, usturoiŭ, varḑă, ardeiŭ, castraveţĭ, patlagele, in, cânepă, cartofĭ şi altele şi tóte tot aşà de frumóse, ba póte chiar maĭ frumóse ca ale Sêrbilor şi Bulgarilor. Şi acest zarzavat de cine e semĕnat, îngrijit şi udat? De copiiĭ d-v!

Ómenĭ bunĭ, după cum trebue să cultivăm pămîntul, tot ast-fel trebue să ne îngrijim şi de vite. Vitele ne ajută la muncă şi ne-o uşuréză. Fără vite, omul n'ar fi putut trăì pentru-că: vitele ne hrănesc, vitele ne îmbracă, vitele ne încalţă, vitele ne încălḑesce, vitele ne plimbă, vitele ne muncesce din greŭ, în sfârşit vitele ne îmbogăţesce. Căcĭ frumoşĭ banĭ luăm noĭ când vindem 2 boĭ frumoşĭ saŭ o vacă frumósă şi lăptósă.

Odată în ţara nóstră se aflaŭ vite renumite. Alte némurĭ, din alte ţărĭ, veniaŭ şi ni le cumpĕraŭ. De la o vreme încóce însă rasa vitelor nóstre s'a cam pierdut, fie din neîngrijire, fie din alte pricinĭ. Nu e aşà că e maĭ bine să avem în curte o vacă mare, frumósă şi lăptósă care să ne dea 10—12 oca de lapte pe ḑi, decât să avem 2—3 pipernicite şi zărîncite carĭ să nu ne dea nicĭ 2—3 oca lapte pe ḑi? Nu e maĭ bine să avem în curte 2 boĭ voinicĭ, decât 4 nevoiaşĭ, care să nu pótă duce nicĭ carul gol pe drum? Nu e aşà că noĭ trebue să îngrijim de tóte astea?

Da? Aşà e şi cu vitele şi cu zarzavatul.

Pentru ca să ne deprindem maĭ uşor cu cultura zarzavatuluĭ, Fraţĭ Ţăranĭ, şi să scăpăm de birul pe care îl dăm Sêrbilor şi Bulgarilor, înaltul guvern ne-a venit în ajutor. Domnul Ministru al Instrucţiuniĭ Publice a dat ordin tuturor învĕţătorilor din ţară, ca pe lângă fie-care şcólă să facă câte o mică grădiniţă în care să se cultive zarzavatul de copiiĭ din şcólă şi să servéscă şi de pildă pentru ţăranĭ. In unele părţĭ ale ţăriĭ s'a făcut şcóle practice de agricultură şi pomologie, în care se învaţă cum trebue să cultivăm pămîntul maĭ bine, cum să îngrijim pomiĭ roditorĭ, cum să-ĭ altoim şi să-ĭ îmulţim maĭ mult.

Pentru îmbunătăţirea vitelor în unele părţĭ ale ţăriĭ guvernul, iar în alte părţĭ M. S. Regele, aŭ adus vite de rasă ca să se îmbunătăţéscă şi vitele nóstre. S'aŭ făcut lăptăriĭ sistematice, s'aŭ făcut exposiţiunĭ şi târgurĭ de vite, în care ţăranul cu vitele cele maĭ frumóse şi maĭ bine îngrijite capĕtă premiŭ. Cu un cuvînt, s'a făcut şi se face mult pentru îmbunătăţirea traiuluĭ nostru—al ţăranilor.

Ómenĭ bunĭ! Noĭ Brezeniĭ putem ḑice că suntem fericiţĭ. Da! suntem fericiţĭ pentru că am avut norocul să avem de proprietar al moşieĭ pe Principele Constantin Grigore Basarab-Brâncovénu, care, pe lângă că ne dă de muncă în pădurile şi carierile sale, dar pentru binele nostru şi al urmaşilor noştriĭ, a dăruit statuluĭ 40 pogóne loc în moşia Bréza, unde în curînd se va face o şcólă de pomologie, în care copiiĭ noştrĭ, aĭ locuitorilor de prin comunele vecine şi chiar noĭ vom învĕţă a îngrijì pomĭ roditorĭ, a-ĭ altoì şi a-ĭ îmulţì mult maĭ mult. Scim că pentru noĭ munteniĭ pomiĭ roditorĭ sunt o ramură de bogăţie, o ramură de existenţă. In scurt timp dar grădinile şi liveḑile nóstre vor fi împădurite cu diferiţĭ pomĭ roditorĭ ca: merĭ, perĭ, cireşĭ, vişinĭ, gutuĭ, persicĭ, caişĭ etc. etc.

Tot pentru binele nostru, Prinţul Brâncovénu a cumpĕrat din alte ţărĭ, 2--3 sute de vacĭ de rasă bună şi a înfiinţat acì şi o lăptărie sistematică ast-fel că peste 3 — 4 anĭ fie-care Brezén vrednic va avé în curtea luĭ o vacă bună de lapte, va avé 2 boĭ bunĭ, va avé în fine vite bune şi frumóse de dus la târg şi exposiţiunĭ.

Apoĭ comuna nóstră de munte, cu posiţiunĭ frumóse, cu aer curat, dulce şi plăcut, cu apă bună de bĕut, cu case curate şi spaţióse, acum avênd acéstă lăptărie va fi mult maĭ mult visitată de orăşenĭ, în timpul vereĭ, care vor închirià casele nóstre şi prin urmare vor aduce banul lor în casa nóstră.

Când tóte aceste bunătăţĭ se revarsă asupra nóstră şi asupra urmaşilor noştrĭ ce trebue să ḑicem noĭ?

Nimic alt, ómenĭ bunĭ, decât că mergem spre bine, spre fericire.

Da! spre fericire pentru-că proprietarul moşieĭ nóstre, Principile Brâncoveanu, ne înlesnesce tóte mijlócele de traiŭ, ne uşuréză munca şi prin urmare ne iubesce, iubindu-ne pe noĭ ţăraniĭ, iubesce ţara, decĭ: datorĭ suntem şi noĭ a-l iubì; datorĭ suntem a-l ascultà; datorĭ suntem a-ĭ fi recunoscĕtorĭ noĭ şi urmaşiĭ noştriĭ, căcĭ pe lângă că numele Brâncovenesc, acest strălucit nume, când se pomenesce, nu ne amintesce decât fapte marĭ ca: frumóse bisericĭ pentru credincioşĭ, spitalurĭ pentru suferinḑĭ, ospiciĭ pentru invaliḑĭ, aşeḑĕminte pentru bine-facerĭ, bibliotecĭ şcolare, donaţiunĭ, ajutor tinerilor la învĕţăturĭ şi altele şi altele; apoĭ bine-facerile, ajutórele morale şi materiale primite de la regretaţiĭ decedaţĭ principĭ: Grigore Basarab Brâncovénul, Nicolae Bibescu, George Bibescu toţĭ fraţĭ, care rînd pe rînd aŭ locuit acest palat, nicĭ-odată nu vor fi

uitate de noĭ Brezeniĭ, care avem un cult şi o veneraţiune pentru aceste nume, căcĭ şi eĭ tot-deauna ne spuneaŭ: «Bréza este scumpă Familieĭ nóstre.»

Asemenea datorĭ suntem recunoscinţă şi adânc respect înaltuluĭ guvern, care în tot-deauna ne ajută şi ne sfătuesce spre bine sub înţelépta cârmuire a Prea Inaltuluĭ Nostru Rege Carol I pentru care toţĭ să ḑicem:

Trăiască M. S. Regele Carol I cu soţia Sa Regina Elisabeta.

» Dinastia.

» Inaltul Guvern.

» Proprietarul Brezeĭ Prinţul Constantin Grg. Basarab-Brâncovénu.

» Brezeniĭ.

După acésta s'a cântat imnul: Trăiască Regele şi Plugarul

Domnul Ministru, Prinţul Brâncoveanu şi d. Prefect aŭ mulţumit Pr. Samson. D. Popescu pentru sfaturile date consătenilor sĕĭ. Apoĭ după masă cu toţiĭ aŭ visitat lăptăria care funcţionă; aŭ visitat grajdurile şi cele-lalte instalaţiunĭ făcute pentru vacĭ în liveḑile «Cornénca».

Pe la orele 4 p. m. d. Ministru Misir, Prinţul Brâncovénu, d. Prefect şi d. Morţun aŭ visitat şcóla din Bréza de sus, biblioteca, cancelaria, şi grădina şcolară în care aŭ admirat inul, cânepa, cartofii, cépa etc. In sfîrşit, mulţumiţĭ de cele vĕḑute în Bréza de sus, de curăţenia şi frumuseţea caselor ţărănescĭ, de buna întreţinere a şcólelor, care face multă cinste d. Primar Rădulescu Irimia, de costumele ţărănescĭ, privite în hora ce s'a întins în faţa vechiuluĭ palat Brâncovenesc şi carĭ costume dovedesc vrednicia, priceperea şi gustul Brezenilor. Mulţumiţĭ de corul şcóleĭ pentru care d. Morţun a felicitat pe Pr. Samson D. Popescu cum şi pe ceĭ-lalţĭ colegĭ aĭ sĕĭ. Mulţumiţĭ de starea de sănătate şi vioiciunea Brezenilor; cu un cuvînt mulţumiţĭ de tóte, d. Ministru Misir, Prinţul Brâncoveanu, d. Prefect Al. Ionescu, d. Morţun şi cu ceĭ-lalţĭ visitatorĭ pornesc spre Bucurescĭ prin gara Comarnic lăsând amintirĭ plăcute Brezenilor, carĭ doresc să aibă cât se póte de des asemenea visitatorĭ.

* * *

TEATRU SATESC (1).

PĂCALĂ ARGAT

(comedie în 2 tablourĭ)

de N. RĂDULESCU-NIGER

TABLOUL II.

Scena represintă ograda luĭ moş-Sfătos. In drépta câte-và polobóce şi unelte pentru dogărie.

In stînga, o lavită, subt un copac. O depănătóre, o furcă cu caerul şi cu fusul în caer. Alt copac.

In fund gard cu pórtă şi portiţă la drum.

SCENA I.

Păcală apoĭ *Pricolicĭ.*

PĂCALĂ. (c'un ciocan şi c'o daltă în mână). Ci-că să desfund polobócele... Şi asta-ĭ trébă... M'am tocmit grădinar... Da fiind-că la deal de grădină e via... şi dogăritul intră în grădinărie... (şeḑênd). Da par'că's cam ostenit... Eaca-ĭ muncă să ieĭ ciocanu'n mână...

PRICOLICĬ. Bună vremea, Păcală... Da ce facĭ?

PĂCALĂ (cu cerbicie). Fac trébă, dascăle, e-heĭ! Da cum socotescĭ d-neata! La noĭ e casă de om cu rînduélă şi hărnicie... Muncesc din greŭ, dascăle... (ştergêndu-şĭ fruntea). Nu maĭ pot de ostenit...

DASCĂLUL. Polobóce de vin, de varză, de murăturĭ... balercĭ de rachiŭ...

PĂCALĂ. Măre, de tóte eaca... Nu maĭ sciŭ cu care să isprăvesc... că de început... e-heĭ!.. (lasă ciocanul şi dalta).

PRICOLICĬ. Să-ţĭ spuiŭ atuncĭ maĭ degrabă... M'a trimis părintele, ci-că mâinĭ e sâmbătă, să nu uite moş-Sfătos de coliva de la ţintirim.

PĂCALĂ. I-oiŭ spune, dascăle... Da de făcut, cine-o face?

PRICOLICĬ. Apoĭ... o face Priotésa, numa să-ĭ trimită de aḑĭ grâŭ nora luĭ Moş-Sfătos...

PĂCALĂ. Aşa? bine...

PRICOLICĬ. Moş-Sfătos nu-ĭ acasă?

PĂCALĂ. S'a dus călare pe-o ciótă, că are să umble valea tótă şi sĕ'ntórce pe jos că-ĭ locu băltos...

PRICOLICĬ. (rîḑênd) La păcălitură se cade cinste, mĕ Păcală.. Nu m'ĕĭ lăsa în grădină să iaŭ o basma de perje...

PĂCALĂ. Da cum nu, dascăle... Orĭ a da Moş-Sfătos, orĭ eŭ, vad nu se face, dar în dar rĕmâne..

PRICOLICĬ. Mulţămesc... Eaca mĕ şi duc...

PĂCALĂ. Cam pe scuturate, dascăle, că-s maĭ dulcĭ... şi nu-ĭ primejdie să 'ncarcĭ prea tare basmaua...

PRICOLICI. Cum mi-a fi maĭ la'ndemână... că asta caută omul...

(trece pe după polobóce şi ese)

SCENA II.

Păcală apoĭ *Mirea.*

PĂCALĂ (pe glas de cântec).

Trece inima călare
Cu desagiĭ la spinare...
— Und't'ecĭ inimă aşà,
Singurică, singurea.?.

MIREA (intrând) Zi-ĭ Păcală... Zi-ĭ...

PĂCALĂ. (ridicându-se şi apucând ciocanul). Gura ḑice, mâna face... Una cere şi alta-ĭ dă... Ca să fac douĕ trebĭ de-odată...

MIREA. Care va să ḑică... te-aĭ apucat de muncă, cu temeiŭ?

PĂCALĂ. Scīĭ... mĕ dóre pe la încheeturĭ de hărnicie... Da nu mĕ vaet... că murgu-ĭ tînĕr: n'aruncă din cap căpăstrul...

MIREA. Eaca veḑĭ, maĭ semenĭ a om de când facĭ ca ómeniĭ.

PĂCALĂ. Semĕnam eŭ şi maĭ nainte, da n'avea cine să mĕ vadă şi cine să mĕ laude...

MIREA. Moş-Sfătos e-acasă?

PĂCALĂ. Ba par'c'a apucat la móră...

MIREA. Să macine pe vremea asta?

PĂCALĂ. Ba să scótă nisce pieĭ de boŭ, că le-a pus în bătaea apeĭ de la scoc...
MIREA... Mě, lasă păcăliturile, mě...
PĂCALĂ. Acuma, dacă 'i-oiŭ fi prins rěŭ vorba, e alta'n traistă...
MIREA. Nicĭ Stănică nu-ĭ acasă?
PĂCALĂ. Dacă l'ar maĭ durea vătămătura, ar fi...
MIREA. Da ce? l'a durut iar?
PĂCALĂ. Cât pe-aci să se ducă pe cea lume... de nu eram eŭ să-ĭ daŭ lapte de pasěre măéstră...
MIREA... (supěrat) Tacĭ naibeĭ, că nu maĭ e de graiŭ cu d-ta.
PĂCACĂ. Şi nu sciŭ carte!.. dar încă să sciŭ!.. (dă cu ciocanul într'un poloboc). Ia să m'apuc iar de lucru...
MIREA. Ascultă...
PĂCALĂ. N'am vreme... Da du-te în grădină şi spune dascălnluĭ...
MIREA. Care dascăl?
PĂCALĂ. Pricolicĭ... că unu-ĭ în sat... Când cântă «Dómne miluesce», îţĭ vine să te prinḑĭ în horă...
MIREA. Şi ce face dascălul în grădina luĭ Moş-Sfătos?
PĂCALĂ. Strînge perje... să oblojéscă la copite eapa părinteluĭ, că are dalac...
MIREA. (supărat) Du-te 'ncolo... gureşule!
(Un glas de femee îl strigă).
PĂCALĂ. Eaca mě duc... (alérgă) Valeŭ, multă trébă... (ese).

SCENA III.

Mirea, *Kiva* apoĭ *Păcală*

MIREA. Inţelege-te cu Păcală, dacă aĭ cu cine!.. Şi nu'ş cuĭ să las vorbă... că aveam nevoe de unchiaşul?
KIVA. Bună vremea, mămucuţă...
MIREA. Ce-ĭ, mătuşă Kivo?
KIVA. D-ta, Mireo? Da nu-ĭ nimenĭ de-aĭ caseĭ?
MIREA. A fi în cee-parte, cuminţiĭ, că aicĭ am dat peste Păcală.
KIVA. Apoĭ că mi-ĭ fin...
MIREA. Maĭ bine botezaĭ un mânz, că s'ar fi făcut om...
KIVA. Nu maĭ grăi aşà, mămucuţă, că-ĭ păcat...
PĂCALĂ. (se întórce c'un braţ de lăicere). Ci-că să le scutur. Ce să fac maĭ degrabă? Să scutur? orĭ să desfund?.. Bună ḑiua naşă...
KIVA. Bine te-am găsit fine...
MIREA. Mě Păcală, ascultă colea la mine şi pe urmă, îĭ face.
PĂCALĂ. Cu rînduélă... cu rînduélă... Staĭ să puiŭ lăicerile jos... (le pune grămadă). Acuma... spune...
MIREA. Deschide urechile bine, să nu facĭ vr'o poznă... Să spuĭ luĭ Moş-Sfătos că l'am căutat, şi că să vie la Primărie să linişteścă o sfadă mare... Da să vie negreşit... Auzit-aĭ?
PĂCALĂ. Auzit...
MIREA. Sě-ĭ maĭ spuĭ că-l aştept şi eŭ acolo...

PĂCALĂ. Acolo...
MIREA. Ţiĭ minte?
PĂCALĂ. Ţiŭ.
MIREA. Rĕmas bun... (ese).
PACALĂ. Eĭ, aĭ ascultat, naşă? Aĭ vĕḑut? Maĭ trebue să şi ţiŭ minte, după ce că nu-mĭ vĕd capul, de trébă...
KIVA. Las'că eştĭ tînĕr şi voinic, fine...
PĂCALĂ. Şi ce te aduse pe la noĭ?
KIVA. Aveam o vorbă cu Sanda...
PĂCALĂ. Leica Sanda scaldă copilul... Spune'mĭ mie...
KIVA. Apoĭ... am venit după un căuş cu făină şi dup'o lingură de untură, că mi s'a întors Dinu de la schimb, şi tare aş vrea să-ĭ fac mămăliguţă cu ochiurĭ...
PĂCALĂ. (lingêndu-se pe buze). Cum aş mânca şi eŭ, naşo... că tare's jinduit...
KIVA. Apoĭ... ĕĭ veni şi d-neata...
PĂCALĂ. Da am vreme, naşo?.. Când socot că haĭ s'aŭ isprăvit tóte, rĕsar altele... şi mĕ dihoc de muncă... Eaca, odihnitu-m'am eŭ o clipă din zorĭ?
KIVA. Săracu băeatu! Da îĭ spuĭ Sandeĭ, haĭ? Şi maĭ degrăbior...
PĂCALĂ. Până'n séră... aĭ căuşul şi lingura... Ce-o să maĭ înghită curcanu!
KIVA. Care curcan mămucuţă?
PĂCALĂ. Apoĭ aşà le ḑice dorobanţilor... la óste...
KIVA. Le-a fi ḑicênd... Da t'eĭ repezi d-neata să mi le aducĭ?
PĂCALĂ. M'oiŭ strecurà... naşo... că om sunt... când spuiŭ vorba...

SCENA IV

Kiva, Păcală, Pricolicĭ.

PRICOLICĬ. (se întórce cu o basma fórte tare plină). Eaca şi mătuşa Kiva, aicĭ?
KIVA. Naşa... la fin, dascăle... Da ce ţi-ĭ basmaua aşà burduf?
PRICOLICĬ. Am strîns nisce perje, din scuturătură...
KIVA. (rîḑênd) Din scuturătură... pe vremea asta...
PĂCALĂ. Îs bune la ce-va şi prăjinele... pe unde n'ajungĭ cu mâna...
PRICOLICĬ. Vorba dumitale, Păcală...
PĂCALĂ. La urma urmeĭ, bine că v'aţĭ nimerit amĕndoĭ... Ia pune jos basmaua, dascăle...
PRICOLICĬ. Da la ce?
PĂCALĂ. O să veḑĭ acuşica... Apucă naşo de colea... (îĭ dă un capĕt al unuĭ laicer). Apucă şi d-ta, dascăle de dincóce... iar eŭ c'o nuea...
KIVA. Mĕ cam dor şalele, fine...
PĂCALĂ. Da căuşu de făină şi lingura de untură, nu te dor?
KIVA. Haĭ dar, mămucuţă...
PRICOLICĬ. Şi eŭ... mĕ cam grăbiam...

PĂCALĂ. De ce nu ţi-a fost degrabă când nu-ţĭ erà basmaua plină? Ia apucă...

PRICOLICĬ. Haĭ, dacă-ĭ aşà... (apucă de-un capĕt).

PĂCALĂ. Na şi nueaua, dascăle...

PRICOLICĬ. Da par'că ḑiceaĭ...

PĂCALĂ. Trage... şi tacĭ, că eŭ muncesc din revĕrsat de ḑiuă...

(Dascălul începe a scuturà, cu baba).

PĂCALĂ. Ţine bine, naşo... Dă maĭ tare, dascăle... Şi maĭ pe la mijloc... Şi maĭ pe de-mărginĭ... Aşà... Gata unul... (Il ia şi l pune pe laviţă). Altul...

PRICOLICĬ. Dacă nu maĭ am vreme...

KIVA. Mi-a fi venit Dinu, finişorule...

PĂCALĂ. Eĭ, haĭ... duceţi-vĕ sănătoşĭ... Am scuturat unul... se chémă că le-am scuturat pe tóte.

PRICOLICĬ. (luându-şĭ basmaua) Nu uita ce ţi-am spus de grâŭ, de colivă...

PĂCALĂ. Fir de grijă să n'aĭ...

KIVA. Finişorule...

PĂCALĂ. Făina, untura... nicĭ să-ţĭ trécă prin gând...

(Ies dascălul şi Kiva) (El se lasă pe laviţă). Valeŭ... am ostenit... Rĕŭ lucru argăţia... Or să mĕ deşale... (glasul Sandeĭ îl chiamă). (Sărind). Na! iar mĕ chiamă... Incaĭ să-ĭ duc lăicerile... (le înhăţă şi le ia pe umĕr, apoĭ ese în fugă).

(Va urma)

Informaţiunĭ.

— Ministerul instrucţiuniĭ publice a luat disposiţiunea ca pentru viitorul an şcolar cererile de dispensă de vârstă să fie adresate direct direcţiunilor şcólelor respective.

— Asemenea a dat un ordin circular revisorilor şcolarĭ, ca în viitorul an şcolar să pună în vedere învĕţătorilor să oblige pe elevĭ ca, în afară de lucrările esecutate în grădina şcóleĭ, să parceleze şi să lucreze câte un loc pe lângă casă, sub supravegherea învĕţătoruluĭ.

— Pentru ca lucrările agricole să se pótă face maĭ cu folos, s'a luat următórea decisiune:

Fie-care învĕţător, care are grădină şcolară saŭ câmp de experienţă, are facultatea să suspende lecţiunile până la maximum de 3 ḑile în decursul uneĭ lunĭ; aceste suspendărĭ se vor puté face pe timp de o jumătate de ḑi, de o ḑi, de o ḑi şi jumătate, de douĕ, saŭ în cas de trebuinţă, chiar de treĭ ḑile consecutive, atuncĭ când va fi timpul priincios pentru anumite lucrărĭ agricole carĭ nu sufer amânare. Invĕţătoriĭ sunt obligaţĭ să raporteze despre fie-care suspendare primaruluĭ, precum şi revisoruluĭ şcolar, arătând pentru ce anume lucrărĭ se impune suspendarea lecţiunilor şi pe cât timp. Fără să aştepte aprobarea, învĕţătorul va notà în registrul de presenţă suspendarea lecţiunilor, indicând timpul cât va durà şi felul lucrărilor ce se vor executà; va eşì cu

școlarii în grădină saŭ pe câmpul de experiență și va procedà la lucrărĭ.

Invĕțătorul va căutà ca lecțiunile ce erà să se facă în timpul cât cursurile aŭ fost suspendate pentru practica agricolă, să le complecteze treptat în orele de practică agricolă prevĕḑute în program, până când va ajunge la curent; dacă va fi nevoe va luà și ore suplimentare, în ḑilele de Jouĭ după amiaḑĭ.

D-niĭ revisorĭ școlarĭ sunt îndatorațĭ să controleze de aprópe, cu ocasiunea inspecțiunilor, dacă ḑilele s'aŭ întrebuințat pentru destinațiunea lor și dacă materia din cele-l'alte studiĭ, ce trebuià să se facă în ḑilele respective, s'a complectat ulterior, în orele prevĕḑute în program pentru practica agricolă.

Se atrage în deosebĭ atențiunea învĕțătorilor că aceià, carĭ se vor dovedì că aŭ abusat de acéstă disposițiune și vor suspendà cursurile pentru interesele lor personale, fără a face practica agricolă cu școlariĭ, vor fi aspru pedepsițĭ.

— Se scie că încă din anul trecut ministerul instrucțiuniĭ publice a înființat școlĭ elementare de agricultură în comunele: Strehaia (Mehedințĭ), Poiana (Dolj), Drăghicenĭ (Romanațĭ), Săpunarĭ (Ialomița), Odobescĭ (Putna), Braniștea (Covurluiŭ) și Belcescĭ (Iași).

Cererile de înscriere în aceste școlĭ se primesc de dirigințiĭ respectivĭ până la 15 Septemvrie.

Fie-care din aceste școle aŭ pămîntul lor de cultură, în întindere de 20 până la 30 ha., și sunt înzestrate cu tóte instrumentele. mașinele și vitele necesare uneĭ bune gospodăriĭ.

Durata învĕțămîntuluĭ, la fie-care școlă ține douĭ anĭ.

In afară de lecțiunile teoretice, toțĭ eleviĭ carĭ doresc a urmà aceste școlĭ, sunt îndatorațĭ a luà parte la munca câmpuluĭ, la cultura legumelor și a pomilor, la îngrijitul vitelor, proprietatea școleĭ, cum și la orĭ-ce lucrare care ar trebuì făcută în orĭ-ce timp al anuluĭ, pe lângă casa orĭ-căruĭ agricultor harnic și cu sciință de carte.

Din venitul ce se va cĕpătà prin cultura pămîntuluĭ, și anume: din vînḑarea produstelor recoltate, a legumelor, cum și a vitelor, ce se vor prăsì în timpul de școlă, scăḑĕndu-se cheltuelile, restul de 70 din 100 de părțĭ se va împărțì de o potrivă între eleviĭ școleĭ.

Partea cuvenită fie-căruĭ elev i se dă după terminarea școleĭ.

Cheltuelile de cultură neputĕndu-se urcà la o sumă mare, căcĭ maĭ tótă munca se va face cu eleviĭ, e sigur că fie-care elev, pe lângă o învĕțătură sănătósă în ale agriculturiĭ, la terminarea școleĭ, va aveà și o frumósă sumă din partea ce i se va cuvenì la împărțirea venituluĭ.

— Ministerul instrucțiuneĭ publice a luat disposițiunea ca eleviĭ carĭ aŭ făcut practica la fermele model, la presentarea lor la școlile de agricultură de la Strihareț, Roman și Armășescĭ, să trécă un examen general, atât practic cât și teoretic, asupra materiilor învĕțate în tot timpul cât aŭ fost în școlă, nu numaĭ un esamen practic ca până acum.

Certificate de absolvire nu se vor eliberà decât acelora carĭ aŭ obținut note satisfăcătóre.

— Printr'o circulară adresată prefecturilor de județ, ministerul instrucțiuniĭ publice a cerut să i se înainteze câte un budget,

pentru a vedeà ce sume s'aŭ alocat pentru a se venì în ajutorul desvoltăriĭ învĕţămîntuluĭ profesional.

— Şcólele No. 4 şi 29 de băeţĭ din Bucurescĭ, a căror populaţiune era fórte redusă, aŭ fost desfiinţate, pe ḑiua de 1 Septemvrie.

Personalul şcólelor desfiinţate a fost însă repartizat tot în Capitală, în locurile aflate vacante, saŭ pe la şcolile din marginea Capitaleĭ, unde populaţia şcolară e fórte numerósă şi unde s'aŭ adăogat nouĭ clase.

— Absolventele şcólelor profesionale, carĭ doresc să depue examene, pentru obţinerea catedreĭ de profesóră la şcólele profesionale gradul I, trebuesc să adreseze ministeruluĭ instrucţiuniĭ o petiţiune însoţită de actele ce posedă, cel mult până la 25 August a. c.

— Ministerul instrucţiuniĭ publice aduce la cunoscinţa autorilor de cărţĭ didactice pentru învĕţămîntul secundar, să înainteze ministeruluĭ lucrările lor cel maĭ târḑiŭ până la 30 Noemvrie, fiind imperios cerut a se complectà imediat manualele necesare pentru aplicarea nouilor programe.

In cazul când nu se vor primì asemenea lucrărĭ, ministerul va luà însuşĭ mĕsurĭ pentru alcătuirea manualelor necesare.

Taxa pentru examinarea unuĭ manual a fost fixată la 100 leĭ.

— Locurĭ vacante la şcólele secundare-internate de fete ale Statuluĭ, pentru anul şcolar viitor vor fi:

La şcóla secundară gradul II din Bucurescĭ, 32 locurĭ: 13 burse, 19 solvente.

La şcóla secundară-internat gradul I din Craiova, 20 locurĭ: 10 burse, 10 solvente.

Pentru ocuparea locurilor vacante de la şcóla secundară gradul II din Bucurescĭ, care are numaĭ clasele I, II, III, din cursul inferior, şi V, VI, VII şi VIII din cursul superior, se va ţine concurs în localul aceleĭ şcolĭ din strada Icóneĭ No. 4, iar pentru cele de la şcóla secundară gradul I din Craiova, care are numaĭ clasele I şi II, se va ţine în localul aceleĭ şcóle.

Concursul se începe la 1 Septemvrie a. c., şi va avé de obiect materia primelor 4 clase primare, pentru clasa I, şi 4 clase de externat saŭ gimnasiŭ, pentru clasa V, (de la şcóla secundară gradul II din Bucurescĭ), iar pentru cele-lalte clase existente, dacă se vor presintà eleve, de materiile claseĭ precedente. Cererile de înscriere la concurs se vor adresà direcţiuniĭ şcóleĭ unde aspiranta doresce a trece concursul. Inscrierile se fac până cel maĭ târḑiŭ la 30 August a. c.

Cererile de înscriere la concurs vor fi semnate tot-deauna de reprezintanţiĭ legalĭ aĭ candidaţilor şi vor fi însoţite de actele arătate în «Monitorul Oficial.»

— Locurĭ vacante la liceele internate ale Statuluĭ, pentru anul şcolar viitor, vor fi:

La liceul «Sf. Sava, din Bucurescĭ, 17 locurĭ pentru burse, (solvenţĭ nu se primesc).

La liceul internat din Iaşĭ, 15 locurĭ pentru burse, din carĭ 13 pentru clasa I şi 2 pentru clasa V. In acest internat se primesc şi solvenţĭ.

Pentru ocuparea locurilor vacante se va ţine concurs în următórele localităţĭ: la Craiova pentru 5 burse şi Bucurescĭ pentru 12 burse vacante de la liceul «Sf. Sava» din Bucurescĭ;

la Galaţĭ pentru 5 burse şi Iaşĭ pentru 10 burse vacante de la liceul internat din Iaşĭ.

Concursul va avé de obiect materia primelor 4 clase primare, pentru clasa I, şi 4 clase gimnasiale, pentru clasa V, iar pentru cele-alte clase existente, dacă se vor presintà elevĭ, de materiile claseĭ precedente.

Din locurile vacante cel puţin ¼ sunt reservate fiilor de săteni şi de învĕţătorĭ, carĭ s'aŭ distins la studiĭ şi purtare în şcólele rurale şi carĭ se vor da tot prin concurs.

Cererile de înscriere la concurs se vor adresà direcţiuniĭ liceuluĭ unde aspirantul doresce a trece concursul.

Inscrierile se fac până cel maĭ târḑiŭ la 25 August a. c.

— Pe ḑiua de 1 Septemvrie se va înfiinţà în Capitală o nouă şcólă de menaj.

— Ministerul instrucţiuniĭ publice a adresat o circulară revisorilor şcolarĭ prin care le pune în vedere să iea măsurĭ ca învĕţătórele să înfiinţeze şeḑĕtorĭ la ţară, ca acele înfiinţate de unele învĕţătóre din judeţul Covurluiŭ.

— Ministerul instrucţiuniĭ publice a acordat o bursă uneĭ eleve din Macedonia pentru a urmà cursurile secţieĭ profesionale de la asilul «Elena Dómna» şi o bursă unuĭ elev macedonean pentru a urmà cursurile şcóleĭ normale din Câmpulung.

— Ministerul instrucţiuniĭ a luat hotărîrea să alcătuiască o bibliotecă de cărţi didactice din cele introduse în şcólele nóstre secundare (licee, gimnaziĭ, şcóle comerciale, externate secundare şi şcóle profesionale de fete).

Pentru atingerea scopuluĭ ce-şĭ propune, ministerul face un călduros apel către toţĭ d-niĭ autorĭ carĭ aŭ cărţĭ didactice introduse în şcólele secundare sus menţionate, şi-ĭ rógă să binevoiască a trimite gratuit câte douĕ exemplare din fie-care carte, pe adresa «ministeruluĭ cultelor, direcţia II, pentru biblioteca ministeruluĭ şi inspectoratuluĭ».

— Ministrul instrucţiuniĭ publice a adresat următórea circulară către direcţiunile şcólelor secundare de fete şi băeţĭ din ţară:

Am onóre a vă face cunoscut că art. 4 din regulamentul şcólelor secundare din 1898 cu privire la şcolariĭ carĭ aŭ rĕmas repetenţĭ pentru a 3-a óră în aceeaşĭ clasă, saŭ pentru a 2-a óră în întregul curs secundar, se aplică la ceĭ intraţĭ în şcólă înainte, cât şi după punerea în aplicare a acestuĭ regulament.

— In Septemvrie se va deschide în Valea Călugăréscă fabrica de producte chimice, înfiinţată de un grup de capitaliştĭ germanĭ.

Acéstă fabrică se va ocupà cu producerea de acid sulfuric, aşà că piatra de puciósă, care se găsesce în mare cantitate în ţară, va puté fi utilizată în chip folositor.

Importul de acidurĭ sulfurice, care în 1890 a atins suma de 309 milióne kilograme, a crescut incontinuŭ, aşà că trebue considerată ca o bună idee comercială de a se produce chiar în ţară aceste acide, aşà de necesare multor ramurĭ industriale şi maĭ ales pentru rafinarea petroluluĭ, carĭ până acum nu se produceaŭ la noĭ. Acidele sulfurice se întrebuinţéză şi la fabricarea de îngrăşăminte artificiale, fiind utilizate la dizolvarea óselor.

— D-l Gh. Ionescu, directorul şcóleĭ române din Sofia, a fost însărcinat cu inspectarea şcólelor din Macedonia.

— La 4 Octomvrie se va ţine concurs la Universitatea din Bu

curescĭ pentru ocuparea a 4 burse devenite vacante în internatul facultăţiĭ de teologie.

Inscrierile se primesc între 1 şi 3 Octomvrie.

— La 20 August sa va ţine concurs la arsenalul de construcţiunĭ al armateĭ pentru admiterea de elevĭ în şcóla de meseriaşĭ a arsenaluluĭ.

Candidaţiĭ trebue să fi absolvit cursul celor 4 clase primare.

— Veniturile provisoriĭ ale căilor ferate pe luna Iunie 1902 aŭ fost de leĭ 4.270.346, faţă de leĭ 3.673.220 încasaţĭ în Iunie 1901.

Aceste veniturĭ se descompun ast-fel:

Leĭ 1.374.403 de la călătorĭ, leĭ 36.775 de la bagaje, leĭ 105.700 de la mărfurĭ de mare iuţélă şi leĭ 2.752.568 de la mărfurĭ expediate cu mică iuţélă.

— **La tragerea loterieĭ** pentru construirea bisericeĭ sf. Nicolae din comuna Socetu, judeţul Teleorman aŭ câştigat: No. 31.603, 200 leĭ; 31.178 leĭ 50; 7.299 leĭ 50; 265 leĭ 10; 244 leĭ 10; 46.746 leĭ 10; 31.380 leĭ 10; 31.317 leĭ 10; 31.508 leĭ 5; 40.256 leĭ 5; 32.137 leĭ 5; 30.929 leĭ 5; 25.051 leĭ 5; 42.552 leĭ 5; 47.463 leĭ 5; 7.180 leĭ 5; 10.567 leĭ 5; 15.557 leĭ 5.

— Mişcarea rîmătorilor în Tîrgul de rîmătorĭ de la Severin pe timpul de la 16—30 Iunie 1902:

Aflaţĭ, 689; Intraţĭ, 150; Eşiţĭ, 26; Rĕmaşĭ slabĭ, 338; Rĕmaşĭ graşĭ, 475; Total, 813.

Starea sanitară, bună. Preţul pe kilogram după scăderea vieţeĭ, banĭ 78. Rasa rîmătorilor, marjoleta.

— Calitatea grânelor din recolta anuluĭ 1902, sosite până acum la Staţiunea agronomică în comparaţiune cu recolta anilor 1900 şi 1901.

No. curent	Numirea judeţuluĭ	Greutatea hectolitrică medie			Procentele grânelor de I-a calitate
		1900	1901	1902	
1	Ilfov	76.5	77.3	80.9	100
2	Vlaşca	75	75.9	81.7	100
3	Teleorman	75	76	80.1	94
4	R.-Sărat	79.4	78.4	80.6	100
5	Brăila	77.5	77.4	80.4	100
6	Fălciŭ	78.5	76.6	81.1	94
7	Putna	75.8	76.2	81.8	100

*
* *

Cu autorisaţiunea ministerială No. 7.333, 2 Iulie, va funcţionà de la 1—30 August, în Câmpu-lung, şcóla preparatóre pentru bursele şcóleĭ normale. Director I. Tutuc, fost profesor de matematică la şcóla normală Carol I, strada Rîuluĭ 32.

DE LA SATE

Impărţirea premiilor la Cocioc.

Duminecă, 23 Iunie, a avut loc distribuirea premiilor la şcóla din Cătunul Pisc, comuna Cocioc, Domeniul Corónei Cocioc. Odată cu distribuirea premiilor, s'a făcut şi inaugurarea noului teatru sătesc din localitate ce onorabila Administraţiune a Domeniului a bine-voit a înfiinţà în acest cătun.

Incă de la orele 12, drumul şi curtea şcóleĭ eraŭ înţesate de lume, atât din localitate cât şi de prin satele vecine.

Şcóla erà frumos ornată cu florĭ, frunḑĕ, trestie şi drapele.

Solemnitatea a început la orele 3 p. m., întonându-se imnul regal, după care, d-l învĕţător Bănescu, prin câte-và cuvinte bine simţite, arată importanţa ḑileĭ de aḑĭ, calităţile ce se cer unuĭ om spre a fi demn de stima concetăţenilor sĕĭ, apoĭ aduce elogiĭ domnuluĭ Ion Kalinderu, care, caută să ne pue la disposiţiune, nouă acestora de pe Domeniile Corónei, tóte mijlócele posibile de cultură şi de educaţiune, între carĭ mijloce este şi teatrul, instituţiune ce ne va aduce folóse marĭ.

Se uréză anĭ mulţi şi glorioşĭ Familieĭ Regale şi d-luĭ Ion Kalinderu.

S'aŭ recitat versurĭ, s'aŭ executat imnurĭ naţionale şi s'aŭ jucat piesele: «Lângă pămînt» şi «De necaz», ambele de Th Speranţă.

Miciĭ actorĭ, n'aŭ lăsat nimic de dorit, stârnind admiraţiunea şi lauda asistenţilor.

S'a procedat apoĭ la distribuirea premiilor carĭ aŭ constat din preţióse volume ce apar în Biblioteca Administraţiuniĭ Domeniuluĭ Corónei, cărţĭ ce aŭ fost donate spre a se da ca premiĭ.

La terminarea solemnităţiĭ, d-l I. Montaurénu, cunoscutul artist al Teatruluĭ naţional din Bucurescĭ, care se găsià printre asistenţĭ, a distrat publicul smulgênd aplause frenetice prin declamarea câtor-và monologurĭ instructive şi moralisatóre.

Apoĭ tot d-l Montaurénu a arătat şi adus elogiĭ d-luĭ Ion Kalinderu care a înfiinţat acì ,în acest cătun, o scenă de teatru, care nu numaĭ că rivaliséză cu cele de prin oraşele de provincie, dar pe multe le şi întrece.

Acum, ca încheere, ḑice, împreună cu ceĭ ce aŭ avut fericirea să vadă o aşà sĕrbătóre: «Onóre d-luĭ Ion Kalinderu, care cu atâta dragoste şi interes pune în aplicare intenţiunile M. S. Regeluĭ Carol I: ridicarea morală şi materială a săténuluĭ român.»

Asistent.

Societăţĭ economice la sate.

In comuna Bolintinu din Deal, plasa Sabar, jud. Ilfov, din iniţiativa d-luĭ D Niţescu, învĕţător, preotuluĭ Ştefan P. Sachelarie şi preotuluĭ N. Ionescu, s'a înfiinţat o societate de economie, de credit şi culturală, cu numele «Sabar», care a început a funcţionà de la 1 Aprilie 1902, avênd un capital până în present de leĭ 500.

Societatea fiind şi culturală, face un apel călduros către toţĭ d-niĭ autorĭ, editorĭ, librarĭ, etc., carĭ vor bine-voì, să doneze bibliotecei acesteĭ societăţĭ; pentru care societatea le va aduce mulţumirĭ prin publicitate.

* * *

In ḑiua de 15 Aprilie a. c., s'a pus basele uneĭ societăţĭ economice cu numele de «Dreptatea» în com. Cozia, jud. Fălciŭ prin stăruinţa d-luĭ M. Sandovicĭ, învĕţător, C. Gheorghiu şi Gh. Gheorghiu fraţĭ, preoţĭ.

Astăḑĭ societatea are 82 membriĭ, cu un capital de 3.200 leĭ,

Crescênd de la înfiinţarea eĭ şi până astăḑĭ cu 1.000 de leĭ pe lună, în acest timp de criză.

Mulţumirĭ

La distribuirea premiilor în acest an şcolar, preotul I. Cernăianu-bărbat cu dragoste pentru cultura ţăranuluĭ Român, a dăruit elevilor silitorĭ aĭ şcóleĭ Ciocniţĭ-Strehaia, 30 texte: «Folósele Invĕţăturiĭ» şi «Din ţara Basarabilor» din preţiósa bibliotecă a societăţiĭ „Steaua".

Fapta sĕvîrşită de Sf. Sa trebuesce cunoscută şi merită laudă.

Subscrisul, mulţumesc din suflet acestuĭ bărbat, pentru fapta sa frumósă şi demnă de multă laudă.

I. Jianu.
Invĕţător în Mehedinţĭ.

* * *

Se aduc în numele sătenilor din Stâlpenĭ, călduróse mulţumirĭ d-luĭ şi d-neĭ Venetopol şi maĭ cu sémă d-şóreĭ Marie Venetopol, ce cu mare sîrguinţă îngrijesc de biserică «Casa Domnuluĭ» In biserică, perdele de la icóne, aşternuturile de pe sfintele mese, totul ce atinge ramura acésta a ţesăturiĭ sunt lucrate artistic de mâna adevĕrată a ficeĭ Române M. Ven. Acéstă familie nu numaĭ face pentru biserică ce lipsesce, dar tot-deauna se îngrijesce de curăţenia sfîntuluĭ locaş şi face cu a sa cheltuială diferite lucrurĭ necesare. Dă Dómne multe inimĭ ca acestea!

* * *

Cu ocasiunea distribuireĭ premiilor de finile anuluĭ şcolar 1901—1902 procurându-se cărţĭ pentru şcóla din com. Cióra, de la d-l Leon Alcalay din Bucurescĭ, d-sa a avut buna-voinţă să ne ofere gratuit cărţĭ în valóre de peste 20 leĭ, ca rabat la o comandă numaĭ de 15 leĭ.

Fapta d-sale fiind demnă de tótă lauda, sub-semnatul, în numele elevilor îĭ exprim sincere mulţumirĭ.

N. Simionescu
Cióra-Brăila.

Poşta Administraţieĭ.

Păr. N. Crăinianu. Gvardiniţa. — Lotĕria Biserici Buna-Vestire, din oraşul Buzĕŭ ,se va trage la 1 Noemvrie 1902.

Onor. Primăria Com. Ghimpeţenĭ. — Tragerea loterieĭ Bisericeĭ sf. Voivoḑĭ, din Com. Bughele, jud. Prahova, este fixată la 20 August curent. Lotĕria Staţiuneĭ Climaterice «Sinaia» s'a tras deja din 1900. Lotĕria Bisericeĭ Buna-Vestire din oraşul Buzĕŭ, se va trage la 1 Noemvrie 1902.

D-luĭ Ion C. Diţescu. Azuga. — Volumul de Versurĭ a d-luĭ Tutoveanu cu titlu «Albastru», îl puteţĭ găsi la librăria Sfetea.

STEAUA

Societatea *Steaua* are de scop a lucrà pentru întinderea învĕţătureĭ în popor, prin tipărirea şi rĕspândirea de scrierĭ şi publicaţiĭ morale, patriotice şi de folos practic, şi pentru împiedecarea, prin tóte mijlócele legiuite, a rĕspândireĭ de scrierĭ şi publicaţiĭ imorale, saŭ cu tendinţe contrariĭ statuluĭ şi ideiĭ naţionale române.

Cotisaţia este de cel puţin *doĭ leĭ* pe an, iar pentru învĕţătorĭ, preoţĭ ruralĭ şi sătenĭ, de cel puţin *un leŭ* pe an. Fie-care membru este îndatorat ca, în cel d'întâiŭ an după primirea sa, să facă a se primì în Societate cel puţin alţĭ doĭ membri noĭ.

Cererile de înscriere, însoţite de cotisaţia pe un an, se pot adresa d-luĭ *Petru Gârbovicénu,* strada Sf. Ecaterina, Bucurescĭ.

Comitetul. *Preşedinte,* **Ioan Kainderu,** *membru al Academieĭ Române.— Vice-preşedinte,* **Sava Şomănescu,** *mare proprietar, fost senator.— Admnistrator şi casier delegat,* **Petru Gârboviceanu,** *Administrator al Caseĭ Sf. Bisericĭ Autocefale Ortodoxe Române, director al Şc. Normale a Societăţiĭ pentru învĕţătura poporuluĭ român; — Secretar,* **Const. Banu,** *profesor secundar şi inspector şcolar —Membriĭ,* **Spiru C. Haret,** *Ministru, profesor Univers.;* **I. Dimitrescu Procop.,** *senator şi Primar al Capitaleĭ;* **M. Vădescù,** *deputat, profesor universitar;* **Cristu S. Negoescu,** *profesor secundar;* **Dim. Cecropid,** *institutor, preşedinte al Societăţiĭ corpuluĭ didactic primar. — Censori,* **Const. Alimăneşteanu,** *inginer de mine; Preotul econom* **Const. Ionescu,** *profesor secundar;* **Const. Alexandrescu,** *revisor şcolar*

Membriĭ înscrişĭ şi cotisaţiunĭ plătite (Urmare).

Lixandru Pavel (B. Dómneĭ), 1 leŭ; Zamfir Vlad (B. Dómneĭ), 1 leŭ; Anghel Constantinescu (Gherghiţa), 1 leŭ; Preotul D. Sachelarul (Gherghiţa), 1 leŭ; Ştefan Stoicescu (Gherghiţa), 1 leŭ; Petre Constantinescu (Gherghiţa), 1 leŭ; Petre Popescu (Gherghiţa), 1 leŭ; D-tru Popescu (Ciumaţĭ), 1 leŭ; Preotul D-tru Popescu (B. Dómneĭ), 1 leŭ; Irimescu N. (Ciumaţĭ), 1 leŭ; Ionescu Ión (Belciug), 1 leŭ; Ilarion Medrea (B. Dómneĭ), 2 leĭ; Rădulescu D. (Gherghiţa), 2 leĭ; Ţapu Coriolan (Gherghiţa), 2 leĭ; Răuţ C. (B Dómneĭ), 2 leĭ; Cârstescu C. (Gherghiţa), 2 leĭ; Ular Jean (Gherghiţa), 2 leĭ; Vranche Theodor (Gherghiţa) 2 leĭ; N. R. Negoiţă (L. Turculuĭ), 1 leŭ; Ştefan Kis (Gherghiţa), 1 leŭ; Lixandru Tudor (Gherghiţa), 1 leŭ; Niţă Gr. (Sudiţĭ), 1 leŭ; Pavalache Ión (B. Dómneĭ), 1 leŭ; Micu Gh. (B. Dómneĭ), 1 leŭ; Vasile R. Petre (B. Dómneĭ), 1 leŭ; Crivĕţ V. Gh. (Bacăŭ), 2 leĭ; Crivĕţ Sofia (Bacăŭ), 2 leĭ; Crivĕţ C. (Lumonĭ), 1 leŭ; Zota Th. (Teţcanĭ), 1 leŭ; Popp. Victor (Bucurescĭ), 5 leĭ; Coculescu N. (Bucurescĭ), 15 leĭ; Georgescu Const. (Iaşĭ), 4 leĭ; Elena Vasilian (Foltescĭ-Covurluĭ) 1 leŭ; P. C. Braşovénu (Foltescĭ-Covurluĭ), 1 leŭ; St. Saramet (Foltescĭ-Covurluĭ), 1 leŭ; A Munténu (Foltescĭ-Covurluĭ), 1 leŭ; N. Mihăescu (Foltescĭ-Covurluĭ), 1 leŭ; Sterian Clinŭ (Foltescĭ-Covurluĭ), 1 leŭ; I. Vardă (Slobozia-Mandra-Teleorman), 1 leŭ; Tudor Sitaru (Slobozia-Mandra-Teleorman), 1 leŭ; Pandele Pantelimonescu (Slobozea-Mandra-Teleorman), 1 leŭ; Eliodor Constantinescu (Bucurescĭ), 3 leĭ; Ión Sălcénu (Bucurescĭ), 2 leĭ; Francisc Reit (Bucurescĭ), 2 leĭ; Dâmbénu Gr. (Bucurescĭ), 2 leĭ; Ionescu D. (Bucurescĭ), 2 leĭ; C. I. Şonţu (Bucurescĭ), 2 leĭ; Al. Şonţu (Bucurescĭ), 2 leĭ; Dima Cristescu (Bucurescĭ), 1 leŭ; Ión Ghéţă (Bucurescĭ), 1 leŭ.

Numĕrul membrilor înscrişĭ cu începerea anuluĭ al II (1902) al societăţiĭ, e de 985; iar numĕrul banilor încasaţĭ de la aceştia şi de la vechiĭ membriĭ, e de 22.810 leĭ şi 20 banĭ.

(Va urma în No. viitor).

Inst. de Arte Grafice Carol Göbl, S-sor I. St. Rasidescu, Str. Dómneĭ, 16.— Bucurescĭ.